

2024/2474

20.9.2024

SKLEP KOMISIJE (EU) 2024/2474

z dne 5. aprila 2024

**o shemah pomoči SA.50787 (2021/C) (ex 2018/N) in SA.50837 (2021/C) (ex 2018/N), ki ju je izvedla
Češka v korist velikih podjetij, dejavnih v primarni kmetijski proizvodnji**

(notificirano pod dokumentarno številko C(2024) 2096)

(Besedilo v češkem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

po pozivu vsem zainteresiranim strankam, naj predložijo svoje pripombe v skladu s prvim pododstavkom člena 108(2) PDEU ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Češka je z dopisom z dne 29. marca 2018 Komisiji priglasila shemo pomoči SA.50787 (2018/N). Komisija je z dopisi z dne 22. maja 2018, 19. julija 2018, 8. oktobra 2018, 17. decembra 2018, 6. marca 2019, 28. maja 2019 in 6. maja 2020 zahtevala dodatne informacije. Češki organi so dodatne informacije predložili z dopisi z dne 21. junija 2018, 20. avgusta 2018, 8. novembra 2018, 18. januarja 2019 in 29. maja 2020.
- (2) Češka je z dopisom z dne 6. aprila 2018 priglasila shemo pomoči SA.50837 (2018/N). Komisija je z dopisi z dne 1. junija 2018, 14. avgusta 2018, 8. oktobra 2018, 17. decembra 2018, 6. marca 2019, 28. maja 2019 in 6. maja 2020 zahtevala dodatne informacije. Češki organi so dodatne informacije predložili z dopisi z dne 21. junija 2018, 13. septembra 2018, 8. novembra 2018, 18. januarja 2019, 29. marca 2019 in 29. maja 2020.
- (3) Komisija je z dopisom z dne 6. marca 2019 češke organe obvestila o svoji odločitvi, da obe priglasitvi prenese v register nepriglašanih ukrepov pomoči, ker je bila pomoč dodeljena, preden sta ji bili shemi pomoči priglašeni. Hkrati se je odločila, da ti zadevi zaradi enake vsebine združi za namene njune presoje.
- (4) Komisija je z dopisom z dne 12. januarja 2021 Češko obvestila, da se je odločila začeti postopek na podlagi člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) v zvezi s pomočjo, dodeljeno velikim podjetjem pred sprejetjem Sklepa C(2021) 41 final z dne 12. januarja 2021 ⁽²⁾ (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka) in njegovo sporočitvijo češkim organom. Hkrati se je odločila, da ne bo nasprotovala pomoči, ki bo dodeljena v okviru navedenih shem, tj. SA.50787 in SA.50837, po sprejetju sklepa o začetku postopka in njegovi sporočitvi češkim organom, ker je bila združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU.
- (5) Odločitev Komisije, da začne postopek v skladu s členom 108(2) PDEU, je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾. Komisija je pozvala vse zainteresirane strani in Češko, naj predložijo svoje pripombe.

⁽¹⁾ Poziv k predložitvi pripomb na podlagi člena 108(2) PDEU, Državna pomoč SA.50787 (2019/NN) (ex 2018/N) in SA.50837 (2019/NN) (ex 2018/N) (UL C 60, 19.2.2021, str. 39).

⁽²⁾ UL C 60, 19.2.2021, str. 39.

⁽³⁾ Glej opombo 2.

- (6) Komisija je prejela pet pripomb zainteresiranih strani. Posredovala jih je Češki, ki je imela možnost, da nanje odgovori. Komisija je z istim dopisom tudi pozvala češke organe, naj predložijo najnovejše informacije o trenutnem stanju postopkov izterjave, ki so jih začeli češki organi, zlasti v zvezi s povezanimi sodnimi postopki (*). Češka je svoje pripombe predložila z dopisom z dne 23. maja 2022.
- (7) Komisija je z dopisom z dne 15. junija 2022 zahtevala dodatna pojasnila v zvezi z odločbami, ki jih je izdalo nacionalno sodišče v zvezi z vračilom pomoči, dodeljene pred sporočitvijo sklepa Komisije o začetku postopka češkim organom. Češki organi so odgovorili z dopisom z dne 24. avgusta 2022.

2. PODROBEN OPIS SHEM POMOČI

2.1 Področje uporabe sklepa

- (8) Ta sklep zajema pomoč, ki je bila nezakonito dodeljena velikim podjetjem za prestrukturiranje sadovnjakov ter postavitev kapljičnega namakanja v sadovnjakih, hmeljiščih, vinogradih in drevesnicah pred priglasitvijo shem SA.50787 in SA.50837.
- (9) Priglašeni shemi sta naslednji:
- (a) SA.50787 (2021/C) (ex 2018/N): pomoč za prestrukturiranje sadovnjakov;
- (b) SA.50837 (2021/C) (ex 2018/N): pomoč za postavitev kapljičnega namakanja v sadovnjakih, hmeljiščih, vinogradih in drevesnicah.
- (10) Češka je z navedenima priglasitvama nameravala nadomestiti obstoječa ukrepa pomoči SA.46621 (2016/XA) in SA.46972 (2016/XA), izvzeta na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 (*), da bi skupino upravičencev razširila na velika podjetja. V ta namen naj bi se s shemama pomoči, potem ko ju je odobrila Komisija, nadomestili ti skupinsko izvzeti shemi.

2.2 Skupne značilnosti obeh shem

2.2.1 Cilj

- (11) Češki organi so s priglasitvijo sheme SA.50787 (2021/C) (ex 2018/N) nameravali dodeliti pomoč za zasaditev sadovnjakov v skladu z metodo integrirane pridelave.
- (12) Češki organi so s priglasitvijo sheme SA.50837 (2021/C) (ex 2018/N) nameravali dodeliti pomoč za postavitev funkcionalnega kapljičnega namakanja v sadovnjakih, hmeljiščih, vinogradih in drevesnicah na Češkem.

2.2.2 Trajanje

- (13) Izvzeta shema pomoči SA.46621 (2016/XA) je začela veljati 17. oktobra 2016. Izvzeta shema pomoči SA.46972 (2016/XA) je začela veljati 7. decembra 2016. Obe izvzeti shemi pomoči sta bili 12. januarja 2021 nadomeščeni s priglasenima shemama pomoči SA.50787 in SA.50837.
- (14) S sklepom o začetku postopka sta bili priglašeni shemi pomoči SA.50787 in SA.50837 odobreni za prihodnost do 31. decembra 2024.

2.2.3 Upravičenci

- (15) V okviru obeh shem, tj. SA.50787 in SA.50837, se lahko pomoč dodeli podjetjem vseh velikosti, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji.

(*) Češki organi so med predhodnim postopkom priznali, da so se na nacionalni ravni začeli postopki izterjave za velike upravičence, ki so prejeli pomoč na podlagi skupinsko izvzetih shem. Dne 29. maja 2020 ni bila izterjana nobena pomoč, saj so zadevni upravičenci svoje zadeve predložili sodišču.

(*) Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 193, 1.7.2014, str. 1).

2.2.4 Pravna podlaga

- (16) Pravna podlaga za obe shemi, tj. SA.50787 in SA.50837, ter tudi za prejšnji skupinsko izvzeti shemi pomoči, tj. SA.46621 (2016/XA) in SA.46972 (2016/XA), so naslednji akti:
- (1) zakon št. 252/1997 zb. o kmetijstvu, kakor je bil spremenjen;
 - (2) pravila za dodeljevanje prispevkov na podlagi členov 1, 2 in 2d zakona št. 252/1997 zb. o kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: načela za dodelitev pomoči).

2.2.5 Proračun

- (17) Skupni proračun sheme pomoči SA.50787 (2021/C) znaša 1 400 milijonov CZK (približno 52,4 milijona EUR ⁽⁶⁾).
- (18) Skupni proračun sheme pomoči SA.50837 (2021/C) znaša 560 milijonov CZK (približno 21 milijonov EUR ⁽⁷⁾).
- (19) Obe shemi pomoči se financirata iz državnega proračuna. Pomoč se dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev. Organ, ki dodeljuje pomoč v okviru obeh shem, je državni kmetijski intervencijski sklad (*Státní zemědělský intervenční fond*).

2.3 Opis sheme pomoči SA.50787 (2021/C)

- (20) Pomoč v okviru te sheme pomoči se lahko dodeli za na novo zasajene sadovnjake na Češkem zunaj glavnega mesta Prage. Pomoč se dodeli v letu zasaditve.
- (21) Pomoč se lahko dodeli za zasaditev sadnih sort, navedenih v preglednici razlagalnega dokumenta programa subvencij, z metodo integrirane pridelave, ki ne presega določenih mejnih vrednosti za težke kovine ⁽⁸⁾.
- (22) Do pomoči so upravičeni naslednji stroški:
- (1) stroški pripravljalnih del: gnojenje podlage, priprava tal (globoko oranje, gojenje, gnojenje, priprava pred zasaditvijo), priprava projektov (izbira sort, oprasovalci, smer zaponk, geometrijska usmeritev parcele), postavitve ograj, dimenzioniranje zasaditve, priprava jarkov;
 - (2) stroški sadilnega materiala, vključno s prevozom na parcelo za zasaditev in kratkotrajnim skladiščenjem;
 - (3) stroški priprave sadilnega materiala za zasaditev in stroški zasaditve;
 - (4) stroški zaščitne opreme in njene namestitve, posebne ograje in njene namestitve, podpornih drog in trakov za privezovanje v letu zasaditve.
- (23) Pomoč se lahko dodeli v višini do 50 % upravičenih stroškov in v okviru naslednjih najvišjih zneskov:
- (1) do 240 000 CZK/ha (približno 9 000 EUR ⁽⁹⁾) sadovnjakov, zasajenih z upravičenimi vrstami jabolk, hrušk, marelic, breskev, sliv, češenj in višenj na površini najmanj 1 ha na eno vrsto, pri čemer je najmanjše število dreves 800 na hektar;
 - (2) do 120 000 CZK/ha (približno 4 500 EUR ⁽¹⁰⁾) sadovnjakov, zasajenih z upravičenimi vrstami jabolk, hrušk, marelic, breskev, sliv, češenj in višenj na površini najmanj 1 ha na eno vrsto, pri čemer je najmanjše število dreves 400 na hektar;
 - (3) do 60 000 CZK/ha (približno 2 250 EUR ⁽¹¹⁾) sadovnjakov, zasajenih z upravičenimi vrstami malega sadja (ribez, kosmulje, maline) na površini najmanj 0,5 ha na eno vrsto. Najmanjše število sadik mora biti 3 000 na hektar.

⁽⁶⁾ Menjalni tečaj CZK/EUR z dne 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

⁽⁷⁾ Menjalni tečaj CZK/EUR z dne 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

⁽⁸⁾ Glej uvodno izjavo 25 sklepa o začetku postopka.

⁽⁹⁾ Menjalni tečaj CZK/EUR z dne 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

⁽¹⁰⁾ Menjalni tečaj CZK/EUR z dne 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

⁽¹¹⁾ Menjalni tečaj CZK/EUR z dne 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR.

- (24) Naložbe v okviru te sheme so namenjene izboljšanju splošne uspešnosti in vzdržnosti kmetijskih gospodarstev.
- (25) Isti ukrep ni bil predviden v programu razvoja podeželja Češke za obdobje 2014–2020. Čeprav je program razvoja podeželja vseboval ukrep „integrirana pridelava sadja“, se po mnenju čeških organov ta dva ukrepa nista prekrivala, temveč sta se dopolnjevala. Medtem ko se državna pomoč dodeli za zasaditev sadovnjakov, je bilo financiranje v okviru ukrepa za razvoj podeželja zagotovljeno za obstoječe sadovnjake. Vložniki bi lahko zaprosili za financiranje v okviru državne pomoči za zasaditev sadovnjakov in nato za naknadno financiranje v okviru programa razvoja podeželja za njihovo vzdrževanje. V takem primeru so morali predložiti dve analizi tal, ki potrjujeta upoštevanje mejnih vrednosti kemikalij.
- (26) Komisija je ugotovila, da je bila shema skladna s cilji programa razvoja podeželja Češke za obdobje 2014–2020, zlasti s ciljem prispevati h krepitvi konkurenčnosti primarne kmetijske proizvodnje in izboljšanju kakovosti primarnih proizvodov (uvodni izjavi 92 in 93 sklepa o začetku postopka). Poleg tega je ugotovila, da je imela pomoč pozitiven vpliv na okolje, saj metoda integrirane pridelave vodi k zmanjšanju količin težkih kovin v tleh (uvodna izjava 94 sklepa o začetku postopka).

2.4 Opis sheme pomoči SA.50837 (2021/C)

- (27) V okviru te sheme se pomoč lahko dodeli za naslednje stroške:
- (1) nakup ali zakup strojev in opreme do tržne vrednosti sredstev;
 - (2) splošne stroške v zvezi z izdatki iz prejšnje točke.
- (28) Pomoč se lahko dodeli v višini do 50 % upravičenih stroškov, upravičenci pa lahko prejmejo do 72 000 CZK (približno 2 700 EUR ⁽¹²⁾) na hektar postavljenega kapljičnega namakanja.
- (29) Naložbe, podprte v okviru te sheme, se ne nanašajo na izboljšanje obstoječih namakalnih naprav ali elementov namakalne infrastrukture, temveč le na novo zgrajene naprave za kapljično namakanje.
- (30) Češka je v skladu z Direktivo 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁾ Komisiji predložila načrt upravljanja povodij za celotno območje, na katerem se izvajajo naložbe, in za vsa druga območja, na katerih okolje bi naložbe lahko vplivale. Ukrepi, ki se izvajajo v okviru načrta upravljanja povodij v skladu s členom 11 navedene direktive in ki so pomembni za kmetijski sektor, so opredeljeni v ustreznem programu ukrepov.
- (31) Po mnenju čeških organov lahko naložbe, ki jih zajema ta shema pomoči, povzročijo neto povečanje namakane površine, ki vpliva na določeno telo podzemnih ali površinskih voda. V zvezi s tem so češki organi potrdili, da naložbe ne vplivajo na telesa podzemnih ali površinskih voda, katerih stanje je bilo v zadevnem načrtu upravljanja povodij iz razlogov, povezanih s količino vode, opredeljeno kot manj kot dobro.
- (32) Po navedbah čeških organov ima shema pozitiven vpliv na okolje, saj ima metoda kapljičnega namakanja v primerjavi z drugimi vrstami namakanja učinek varčevanja z vodo. Kapljično namakanje naj bi prispevalo k vsaj 30-odstotnemu prihranku vode za boj proti suši, s čimer bi se izboljšala stabilnost pridelave in povečala njena kakovost, hkrati pa bi bila raba vode bolj varčna.
- (33) Češki organi so potrdili, da je treba z okoljsko analizo dokazati, da naložbe, za katere je dodeljena pomoč, ne bodo negativno vplivale na okolje. V ta namen se vsaka vloga za pomoč oceni posamično.

⁽¹²⁾ Menjalni tečaj CZK/EUR z dne 17. septembra 2020: 1 CZK = 0,03743 EUR

⁽¹³⁾ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

- (34) Pogoj za dodelitev pomoči je predložitev dovoljenja za upravljanje voda, ki ga izda pristojni organ za vode, ki oceni, med drugim, vplive projekta na različne sestavne dele okolja.
- (35) Poleg tega je pomoč pogojena z vzpostavitvijo merjenja porabe vode na ravni podprte naložbe.
- (36) Češki organi so se zavezali, da bodo v zvezi z vodnim območjem, na katerem se izvaja naložba, zagotovili prispevek različnih rab vode k povračilu stroškov vodnih storitev s strani kmetijskega sektorja v skladu s členom 9(1), prva alinea, Direktive 2000/60/ES ob upoštevanju, če je ustrezno, socialnih, okoljskih in ekonomskih učinkov povračila ter geografskih in podnebnih pogojev v prizadetih regijah.
- (37) Komisija je ugotovila, da je bila shema skladna s cilji programa razvoja podeželja Češke za obdobje 2014–2020, zlasti s ciljem prispevati h krepitvi konkurenčnosti primarne kmetijske proizvodnje in izboljšanju kakovosti primarnih proizvodov (uvodni izjavi 92 in 93 sklepa o začetku postopka). Poleg tega je ugotovila, da je imela pomoč pozitiven vpliv na okolje, saj metoda integrirane pridelave vodi k zmanjšanju količin težkih kovin v tleh (uvodna izjava 94 sklepa o začetku postopka).

3. RAZLOGI ZA ZAČETEK POSTOPKA

3.1 Nezakonitost shem pomoči

- (38) Shemi pomoči SA.50787 in SA.50837 sta bili Komisiji priglašeni 29. marca 2018 oziroma 6. aprila 2018. Češki organi so potrdili, da sta bili izvedeni že pred priglasitvijo.
- (39) Ker Češka ni izpolnila svoje obveznosti iz člena 108(3) PDEU, je Komisija v sklepu o začetku postopka ⁽¹⁴⁾ ugotovila, da je pomoč, ki je bila velikim podjetjem dodeljena že pred priglasitvijo shem SA.50787 in SA.50837, pomenila novo pomoč, ki jo je štela za nezakonito pomoč v smislu člena 1, točka (f), Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ⁽¹⁵⁾.

3.2 Združljivost pomoči z notranjim trgom

- (40) V skladu s členom 107(3) PDEU se pomoč lahko šteje za združljivo z notranjim trgom le, če se zanjo lahko uporablja eno od odstopanj iz navedenega člena. V obravnavanih primerih je Komisija proučila, ali je bilo uporabljeno odstopanje iz člena 107(3), točka (c), PDEU, kot se razlaga v ustreznih določbah Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju iz leta 2014 ⁽¹⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: smernice iz leta 2014).
- (41) V skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU se lahko pomoč šteje za združljivo z notranjim trgom, če se ugotovi, da pospešuje razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij in ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
- (42) Shemi pomoči sta bili ocenjeni tudi glede na smernice iz leta 2014, ki so veljale ob odobritvi shem SA.50787 in SA.50837.
- (43) Natančneje, Komisija je v sklepu o začetku postopka ocenila združljivost obeh shem, tj. SA.50787 in SA.50837, z notranjim trgom na podlagi dela I („Skupna načela ocenjevanja“) in dela II, poglavje 1.1.1.1 („Pomoč za naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih, povezanih s primarno kmetijsko proizvodnjo“) smernic iz leta 2014.

⁽¹⁴⁾ Glej uvodno izjavo 64 sklepa o začetku postopka.

⁽¹⁵⁾ Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (kodificirano besedilo) (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

⁽¹⁶⁾ UL C 204, 1.7.2014, str. 1, kakor so bile spremenjene z obvestilom, objavljenim v UL C 390, 24.11.2015, str. 4.

- (44) Na podlagi navedene ocene je Komisija v sklepu o začetku postopka ugotovila, da bi bila pomoč, dodeljena **po** odobritvi obeh shem pomoči in po sporočitvi sklepa češkim organom, združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU.
- (45) Vendar Komisija v tej fazi ni mogla sprejeti enakega sklepa glede pomoči, dodeljene velikim podjetjem **pred** priglasitvijo in odobritvijo obeh shem pomoči, tj. SA.50787 in SA.50837, s sklepom Komisije. Ocena navedenih shem pomoči je pokazala, da je bila pomoč sicer združljiva s posebnimi pogoji iz dela II, poglavje 1.1.1.1, smernic iz leta 2014, vendar so obstajali pomisleki glede obstoja spodbujevalnega učinka in posledično glede združljivosti take pomoči z notranjim trgov v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU, in sicer iz naslednjih razlogov.
- (46) V skladu s točko 66 smernic iz leta 2014 bi se pomoč lahko štela za združljivo z notranjim trgov le, če bi imela spodbujevalni učinek. Poleg tega bi imela pomoč v skladu z navedeno točko spodbujevalni učinek, če bi spremenila ravnanje podjetja tako, da bi se začelo ukvarjati z dodatno dejavnostjo, ki je ne bi izvajalo brez pomoči oziroma bi jo izvajalo na omejen ali drugačen način.
- (47) Komisija je v skladu s točko 70 smernic iz leta 2014 menila, da pomoč ni pomenila spodbude za upravičenca v vseh primerih, v katerih se je izvajanje projekta ali dejavnosti začelo že pred vlogo upravičenca za pomoč. Taka vloga za pomoč je morala vsebovati ime vložnika in velikost podjetja, opis projekta ali dejavnosti, vključno z njegovo oziroma njeno lokacijo ter datumom začetka in konca, znesek pomoči, ki je potreben za izvedbo projekta, in upravičene stroške.
- (48) V skladu s točko 35(25) smernic iz leta 2014 je „začetek izvajanja projekta ali dejavnosti“ pomenil bodisi začetek dejavnosti ali gradbenih del, povezanih z naložbo, bodisi prvo pravno zavezujočo zavezo za naročilo opreme ali uporabo storitev ali katero koli drugo zavezo, zaradi katere projekta ali dejavnosti ni bilo več mogoče preklicati, odvisno od tega, kaj je nastopilo prej.
- (49) Poleg tega so morala velika podjetja v skladu s točko 72 smernic iz leta 2014 v vlogi opisati stanje brez pomoči, tj. hipotetični scenarij, in predložiti dokumentarna dokazila v podporo obratnemu hipotetičnemu scenariju, opisanemu v vlogi. V skladu s točko 73 smernic iz leta 2014 je moral organ, ki je dodeljeval pomoč, preveriti verodostojnost obratnega hipotetičnega scenarija in potrditi, da je imela pomoč zahtevani spodbujevalni učinek.
- (50) V zvezi z navedenim dodatnim pogojem, ki se uporablja za velika podjetja, tj. da predložijo hipotetični scenarij, se je Komisija v sklepu o začetku postopka sklicevala na opredelitev mikro, malih in srednjih podjetij (MSP) iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 ⁽¹⁷⁾ in ustrezno sodno prakso sodišč Unije ⁽¹⁸⁾.
- (51) V skladu s členom 2(1) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 kategorijo MSP sestavljajo podjetja, ki imajo manj kot 250 zaposlenih ter letni promet, ki ne presega 50 milijonov EUR, in/ali letno bilančno vsoto, ki ne presega 43 milijonov EUR.
- (52) V skladu s členom 3(1) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 je „neodvisno podjetje“ vsako podjetje, ki ne izpolnjuje opredelitve partnerskega podjetja v smislu odstavka 2 ali povezanega podjetja v smislu odstavka 3 navedenega člena.
- (53) V skladu s členom 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 podjetje, kadar na dan zaključka poslovnih knjig ugotovi, da je za preteklo leto preseglo ali padlo pod zaposlitveni prag ali najvišje finančne vrednosti iz člena 2, izgubi ali pridobi status srednjega, malega ali mikro podjetja, samo če se to ponovi v dveh zaporednih finančnih letih.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) št. 702/2014 je bila nadomeščena z Uredbo Komisije (EU) 2022/2472 z dne 14. decembra 2022 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 327, 21.12.2022, str. 1). Priloga I k navedeni uredbi ni bila spremenjena.

⁽¹⁸⁾ Glej uvodne izjave 105 do 113 sklepa o začetku postopka.

- (54) Uvodne izjave 109 do 113 sklepa o začetku postopka v zvezi s tem vsebujejo naslednjo utemeljitev.
- (55) V uvodni izjavi 40 Uredbe (EU) št. 702/2014 je pojasnjeno, da opredelitev MSP v navedeni uredbi temelji na opredelitvah iz Priporočila Komisije 2003/361/ES ⁽¹⁹⁾, da bi se odpravile razlike, ki bi lahko povzročile izkrivljanje konkurence, olajšalo usklajevanje med različnimi pobudami Unije in nacionalnimi pobudami v zvezi z MSP ter izboljšali jasnost upravnih postopkov in pravna varnost.
- (56) V uvodni izjavi 39 Uredbe (EU) št. 702/2014 je pojasnjen temeljni razlog za izvzete MSP iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) PDEU: „MSP imajo odločilno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest ter so na splošno dejavnik družbene stabilnosti in gospodarskega zagona. Vendar lahko nedelovanje trga omejuje razvoj MSP, zaradi česar imajo ta podjetja značilne omejitve. MSP imajo pogosto težave pri pridobivanju kapitala ali posojil, saj nekateri finančni trgi niso naklonjeni tveganjem in lahko nudijo zavarovanje zgolj v omejenem obsegu. Njihovi omejeni viri lahko tudi omejijo dostop do informacij, zlasti glede nove tehnologije in potencialnih trgov. S to uredbo bi bilo zato za olajšanje razvoja gospodarskih dejavnosti MSP treba nekatere vrste pomoči za MSP izvzeti iz obveznosti priglasitve v skladu s členom 108(3) Pogodbe.“
- (57) Kot je navedeno v številnih sodbah sodišč Unije, bi morala biti do ugodnosti, ki izhajajo iz navedenega statusa, upravičena le podjetja, ki imajo omejitve, značilne za MSP. V skladu s sodno prakso sodišč Unije je treba opredelitev MSP razlagati ozko, saj so ugodnosti, ki jih zagotavlja status MSP, v večini primerov (zlasti na področju državne pomoči) izjeme od splošnih pravil ⁽²⁰⁾. Iz navedene opredelitve MSP je treba izločiti skupine podjetij, katerih gospodarska moč lahko presega moč resničnih MSP, tudi če formalno izpolnjujejo merila, določena v opredelitvi MSP ⁽²¹⁾. Zagotoviti je treba tudi, da se opredelitev MSP ne zaobide zgolj s formalnimi sredstvi ⁽²²⁾. V skladu s to sodno prakso ima Komisija pravico zavrniti priznanje podjetja kot MSP, če zadevno podjetje nima omejitev, značilnih za MSP. Ta sodna praksa temelji na načelu *effet utile*, ki ohranja koristni učinek prava Unije.

⁽¹⁹⁾ Priporočilo Komisije z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

⁽²⁰⁾ Zadeva C-110/13, HaTeFo, EU:C:2014:114, točka 32.

⁽²¹⁾ Glej zlasti sodbe v naslednjih zadevah (poudarek dodan):

- C-516/19, NMI Technologietransfer, EU:C:2020:754, točke 31–34 (v zadevi, ki se nanaša na razlago opredelitve MSP v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah, Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014); „34 Namen tega merila, kot je razvidno zlasti iz uvodne izjave 9 priporočila iz leta 2003, na katerem, kot je navedeno v uvodni izjavi 30 Uredbe št. 651/2014, temelji pojem „MSP“, ki je opredeljen v Prilogi I k tej uredbi, je torej bolje razumeti dejanski gospodarski položaj MSP in iz kategorije MSP **izločiti skupine podjetij, katerih gospodarska moč bi lahko presegala moč MSP, da bi koristi, ki za kategorijo MSP izhajajo iz različnih ureditev ali ukrepov v njihovo korist, imela podjetja, ki to dejansko potrebujejo** (glej po analogiji sodbo z dne 27. februarja 2014, HaTeFo, C-110/13, EU:C:2014:114, točka 31).“,
- C-91/01, Italija/Komisija, EU:C:2004:244, točke 31, 50–54 („51 Zato je treba merilo neodvisnosti razlagati ob upoštevanju navedenega cilja, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 33 sklepnih predlogov, tako da se za podjetje, ki je v manj kot 25-odstotni lasti velikega podjetja in torej **formalno izpolnjuje navedeno merilo, vendar v resnici pripada veliki skupini podjetij, ne more šteti, da izpolnjuje navedeno merilo.**“),
- C-110/13 HaTeFo, EU:C:2014:114, točki 34 in 39 („34 Člen 3(3), četrti pododstavek, Priloge k Priporočilu za MSP je treba torej **razlagati glede na ta cilj**, tako da je treba **podjetja, ki formalno z enim ali drugih podjetjem niso v nobenem razmerju**, kakršno je navedeno v točki 28 te sodbe, ampak zaradi vloge, ki jo imajo fizične osebe ali skupina fizičnih oseb, ki delujejo usklajeno, **tvorijo gospodarsko enoto, vseeno šteti za povezana podjetja** v smislu te določbe, ker dejavnosti oziroma njihov del izvajajo na istem ali sosednjih trgih (glej po analogiji zgoraj navedeno sodbo Italija proti Komisiji, točka 51).“),
- T-137/02, Pollmeier/Komisija, EU:T:2004:304, točki 61 in 62. („63 Odstavka 3 in 4 člena 1 priloge k Priporočilu 96/280 je torej **ob upoštevanju tega namena treba razlagati tako**, da je treba podatke nekega podjetja, čeprav je lastniški delež drugega podjetja v njem manjši od 25 %, upoštevati pri izračunu pragov iz odstavka 1 istega člena, če ta **podjetja – čeprav so formalno ločena – pomenijo gospodarsko enoto** (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Italija proti Komisiji, točka 51).“).

⁽²²⁾ Zadevi C-91/01, Italija/Komisija, EU:C:2004:244, točka 50, in C-110/13, HaTeFo, ECLI:EU:C:2014:114, točka 33.

- (58) Člen 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 določa možnost, da MSP ohranijo svoj status kljub spremembam, ki se štejejo za začasne in so nestanovitne („samo če se to ponovi v dveh zaporednih finančnih letih“). Zagotovitev take možnosti podjetjem, ki imajo zaradi spremembe lastništva po združitvi ali prevzemu dejansko trajno spremenjeno strukturo, tako da trajno presegajo ustrezen zaposlitveni prag ali najvišje finančne vrednosti, dovoljene za MSP, bi bila v nasprotju z načelom *effet utile*. Iz navedenega sledi, da če gospodarska realnost kaže, da določeno podjetje ni resnično MSP, tudi če ta posebni primer ni opisan v členu 4(2) opredelitve MSP iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014, to podjetje po taki spremembi lastništva ne bi smelo biti upravičeno do statusa MSP.
- (59) Zato se v skladu z dosledno razlago Komisije, ki se opira na načelo *effet utile*, kot je navedeno v sodni praksi sodišč Unije v zvezi z opredelitvijo MSP (uvodna izjava 57), člen 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 ne uporablja za podjetja, ki presegajo ustrezne zgornje meje za MSP zaradi spremembe strukture ali lastništva po združitvi ali prevzemu. V takem primeru je ustrezen trenutek za oceno čas transakcije (s katero je podjetje postalo del večjega podjetja) in ne čas zaključka poslovnih knjig pravnega subjekta vložnika.
- (60) Na podlagi navedenega uvodna izjava 114 sklepa o začetku postopka vsebuje naslednjo ugotovitev: Čeprav se lahko do odobritve teh dveh shem pomoči pomoč za mala in srednja kmetijska gospodarstva v skladu z Uredbo (EU) št. 702/2014 dodeli na podlagi ustreznih skupinsko izvzetih ukrepov, ni nobene odobrene sheme pomoči, ki bi dovoljevala pomoč velikim podjetjem. Iz navedenega sledi, da je dodelitev pomoči velikim podjetjem pomenila kršitev obveznosti priglasitve iz člena 108(3) PDEU.
- (61) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 10, naj bi obe shemi pomoči, tj. SA.50787 in SA.50837, nadomestili obstoječa skupinsko izvzeta ukrepa, tj. SA.46621 (2016/XA) in SA.46972 (2016/XA), da bi se zagotovila podlaga za dodelitev pomoči tudi velikim podjetjem.
- (62) Češki organi so potrdili, da je bila v okviru obeh skupinsko izvzetih shem pomoč za naložbe dodeljena nekaterim podjetjem, ki so se ob dodelitvi pomoči sprva štela za MSP. Glede na informacije, ki so jih 8. novembra 2018 predložili češki organi ⁽²³⁾, je naknadni upravni pregled, ki so ga izvedli navedeni organi, pokazal, da ti upravičenci niso ustrezali opredelitvi MSP iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014, kot se razlaga v sodni praksi sodišč Unije v zvezi z navedeno opredelitvijo. Na podlagi navedenega je Komisija v sklepu o začetku postopka upoštevala ⁽²⁴⁾, da so bili ti prejemniki ob dodelitvi pomoči velika podjetja.
- (63) Komisija je v sklepu o začetku postopka opozorila, da za pomoč za naložbe, dodeljeno na podlagi izvzetih shem v skladu z Uredbo (EU) št. 702/2014, ni bil zahtevan hipotetični scenarij, ker je morala biti taka pomoč omejena na MSP ⁽²⁵⁾. Zato je izrazila pomisleke glede tega, ali so upravičenci, ki so bili velika podjetja in so prejeli pomoč na podlagi ene ali obeh skupinsko izvzetih shem (uvodna izjava 62), dejansko predložili hipotetični scenarij ⁽²⁶⁾.
- (64) Ker je predložitev hipotetičnega scenarija skupaj z dokazili ena od zahtev, povezanih z obstojem spodbujevalnega učinka pomoči za velika podjetja, je Komisija sklenila, da se za pomoč, ki je bila dodeljena velikim podjetjem pred priglasitvijo obeh shem pomoči, tj. SA.50787 in SA.50837, ni zdelo, da bi imela spodbujevalni učinek.
- (65) Poleg tega je Komisija izrazila pomisleke glede sorazmernosti pomoči, dodeljene velikim podjetjem pred priglasitvijo shem SA.50787 in SA.50837, zlasti glede merila pristopa neto dodatnih stroškov iz točk 95 do 97 smernic iz leta 2014. Menila je, da češki organi zaradi verjetnega neobstoja hipotetičnega scenarija ⁽²⁷⁾ niso mogli zagotoviti, da zneski pomoči ustrezajo neto dodatnim stroškom izvajanja naložbe na zadevnem območju v primerjavi s scenarijem brez pomoči ⁽²⁸⁾.

⁽²³⁾ Ref. št.: 3957–2/2018-SZEU-ZEMZP, dodatne informacije, ki so jih predložili češki organi, in priložena obvestila o začetku upravnih postopkov.

⁽²⁴⁾ Glej uvodno izjavo 104 do 114 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁵⁾ Glej uvodno izjavo 115 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁶⁾ Glej uvodno izjavo 115 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁷⁾ Glej uvodno izjavo 115 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁸⁾ Glej uvodno izjavo 121 sklepa o začetku postopka.

- (66) Glede na navedeno razlogovanje je Komisija v sklepu o začetku postopka ugotovila, da obstajajo dvomi glede obstoja spodbujevalnega učinka in skladnosti z načelom sorazmernosti pomoči, dodeljene velikim podjetjem, preden jo je odobrila ⁽²⁹⁾.
- (67) Iz navedenih razlogov je Komisija začela postopek v skladu s členom 108(2) PDEU ter pozvala vse tretje strani, na katere bi ta pomoč lahko vplivala, in Česko, naj predložijo svoje pripombe. Hkrati je pozvala Česko, naj predloži vse informacije, ki bi lahko bile v pomoč pri oceni pomoči.

4. PRIPOMBE ČEŠKE

- (68) Češki organi so v svojih pripombah k sklepu o začetku postopka potrdili, da sta bili skupinsko izvzeti shemi (SA.46621 (2016/XA) in SA.46972 (2016/XA)) omejeni na MSP, in pojasnili, da je bil edini razlog za dodelitev pomoči tudi velikim podjetjem to, da so napačno ocenili velikosti navedenih upravičencev. Navedli so, da je bila omejitev pomoči na MSP pojasnjena s sklicevanjem na člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014 v nacionalni pravni podlagi in da je ni bilo treba ponoviti v drugi obliki. Nadalje so pojasnili, da je prišlo do upravnih napak, zaradi katerih so se nekatera velika podjetja, ki so bila upravičena do pomoči, ob dodelitvi pomoči napačno štela za MSP, pri naknadnem pregledu, ki so ga izvedli organi, pa je bilo ugotovljeno, da je bila ta prvotna ocena napačna.
- (69) Češka je potrdila, da je januarja 2019 začela postopke izterjave v zvezi s pomočjo, dodeljeno sedmim opredeljenim upravičencem, ki so bili ob dodelitvi pomoči velika podjetja. Ti postopki so se nanašali na pomoč, dodeljeno na podlagi ene ali obeh skupinskih izjem v letih 2016 in 2017.
- (70) Češki organi so pojasnili, da je bil cilj češkega ministrstva za kmetijstvo v navedenih dveh letih zagotoviti pomoč samo MSP. Pravna podlaga (nacionalna pravila programa subvencij) je vsebovala sklic na člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014, s katerim je bila pomoč omejena na MSP. Zato ni vsebovala vprašanj o ustreznih dodatnih pogojih, ki bi veljali za velika podjetja (hipotetični scenarij, merilo sorazmernosti).
- (71) Hkrati so češki organi v svojih pripombah k sklepu o začetku postopka menili, da se kljub neobstoju hipotetičnega scenarija in njegove ocene s strani nacionalnih organov lahko šteje, da je imela pomoč, ki je bila nepravilno dodeljena velikim podjetjem, spodbujevalni učinek.
- (72) V zvezi s tem so češki organi trdili, da naložbe v prestrukturiranje sadovnjakov in namakanje povzročajo visoke stroške ter da jih upravičenci brez pomoči ne bi izvedli. Po mnenju čeških organov je to potrjeno z dejstvom, da velika podjetja od leta 2018, ko ni bila vzpostavljena nobena odobrena shema pomoči v korist velikih podjetij, niso zasadila nobenega novega sadovnjaka, prav tako pa niso bile izvedene naložbe v infrastrukturo za kapljično namakanje. Na podlagi navedenega so organi menili, da veliki upravičenci, ki so v obdobju 2016–2017 prejeli pomoč na podlagi ene ali obeh skupinsko izvzetih shem, naložb brez pomoči ne bi izvedli.
- (73) Češka zato meni, da je v teh primerih dejansko obstajal spodbujevalni učinek.
- (74) Podobno je bila po mnenju čeških organov ta pomoč sorazmerna, saj je bil najvišji znesek pomoči za naložbe v prestrukturiranje sadovnjakov omejen na 240 000 CZK na hektar, medtem ko so lahko dejanski stroški za velika podjetja dosegli približno 500 000 CZK in več. Glede na najvišji možni znesek pomoči so češki organi menili, da bi bilo mogoče tudi brez ocene hipotetičnega scenarija domnevati, da je bila interna stopnja donosnosti projekta razumna in da se zaradi pomoči ni zvišala nad običajno raven.

⁽²⁹⁾ Glej uvodni izjavi 116 in 122 sklepa o začetku postopka.

- (75) Češka je poleg tega dodala, da so razmere, v katerih velika podjetja ne vlagajo v zasaditev sadovnjakov in infrastrukturo za kapljično namakanje, zelo negativne. Češki organi so pojasnili, da se na Češkem površina sadovnjakov že dolgo zmanjšuje, pri čemer je delež starih sadovnjakov velik in se še povečuje.

5. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

- (76) Komisija je prejela pripombe petih tretjih strani, ki so vse upravičenci pomoči v okviru ene ali obeh shem pomoči. Zato se lahko v skladu s členom 1, točka (h), Uredbe (EU) 2015/1589 vse štejejo za zainteresirane strani.
- (77) Vseh teh pet upravičencev zadeva postopek izterjave iz uvodne izjave 69. Druga dva upravičenca, ki sta predmet postopka izterjave (RBQ SADY s.r.o. in M+A+J s.r.o.), nista predložila nobenih pripomb.
- (78) Pripombe teh petih upravičencev so potrdile, da:
- (1) je vseh pet upravičencev v vsaj eni od svojih vlog za pomoč v letih 2016 in 2017 navedlo, da so imeli ob dodelitvi pomoči status velikega podjetja in ne MSP. V vsakem primeru je bil njihov status velikega podjetja razviden iz predložene dokumentacije, priložene vlogam za pomoč. Trdili so, da takrat niso vedeli, da je bila pomoč omejena le na MSP. Dodali so, da v nacionalni pravni podlagi („Načela za dodelitev pomoči“, uvodna izjava 16) velikost upravičenca ni bila vključena med pogoje za upravičenost;
 - (2) je vseh pet upravičencev pojasnilo, da je organ, ki je dodeljeval pomoč (državni kmetijski in intervencijski sklad), izvedel naknadno preverjanje, s katerim je bilo potrjeno, da je bila pomoč uporabljena v skladu z njenim ciljem, in ni bilo ugotovljenih nobenih kršitev ali napak;
 - (3) je češko ministrstvo za kmetijstvo januarja 2019 začelo postopke izterjave v zvezi s sedmimi upravičenci;
 - (4) je bilo v sklepih o vračilu, naslovljenih na sedem upravičencev, navedeno, da jim je bila pomoč dodeljena s kršitvijo prava EU in nacionalne pravne podlage, iz katerih izhaja, da je taka pomoč na voljo le mikropodjetjem in MSP. Upravičenci do pomoči tega pogoja niso izpolnjevali;
 - (5) septembra 2019 je vseh pet upravičencev, ki so predložili pripombe k sklepu o začetku postopka, pri občinskem sodišču v Pragi vložilo ločene tožbe za razglasitev ničnosti sklepov češkega ministrstva za kmetijstvo o vračilu.
- (79) Povzetek pripomb k sklepu o začetku postopka:

Pripombe družbe POMONA Těšetice a.s. ⁽³⁰⁾

- (80) Družba POMONA Těšetice a.s. je decembra 2016 prejela pomoč v okviru obeh shem pomoči.
- (81) Družba POMONA Těšetice a.s. je trdila, da so s sklepom o dodelitvi pomoči nastala legitimna pričakovanja. Družba trdi, da je bila pomoč uporabljena v skladu s ciljem, določenim v pravni podlagi.
- (82) Družba POMONA Těšetice a.s. je pojasnila, da na podlagi nacionalne pravne podlage („Načela za dodelitev pomoči“, uvodna izjava 16) ni bilo mogoče sklepati, da je treba pomoč omejiti le na MSP. Družba je trdila, da je v vlogi za pomoč pravilno navedla svojo velikost, iz katere je razvidno, da je veliko podjetje.
- (83) Družba POMONA Těšetice a.s. je v pripombe vključila hipotetični scenarij, pri čemer je pojasnila stanje brez pomoči, in trdila, da je pomoč sorazmerna.

Pripombe družbe ÚSOVSKO EKO s.r.o. ⁽³¹⁾

- (84) Družba ÚSOVSKO EKO s.r.o. je decembra 2016 in decembra 2017 prejela pomoč za prestrukturiranje sadovnjakov (shema pomoči SA.50787).

⁽³⁰⁾ a.s. = „akciová společnost“ = delniška družba

⁽³¹⁾ s.r.o. = „společnost s ručením omezeným“ = družba z omejeno odgovornostjo

- (85) Družba ÚSOVSKO EKO s.r.o. je trdila, da je ravnala v dobri veri in se sklicevala na legitimna pričakovanja, ker je v vlogah za pomoč za obe leti pravilno navedla svoj status velikega podjetja. Za obe leti je predložila kopije svojih vlog za pomoč, iz katerih je razvidno, da je bilo vprašanje o velikosti vložnika, ki zaprosi za pomoč, vključeno samo v vlogi za pomoč za leto 2017. Družba je navedla svojo velikost, iz katere je razvidno, da je veliko podjetje.
- (86) Družba ÚSOVSKO EKO s.r.o. trdi, da je bila odločitev ministrstva za kmetijstvo o ukinitvi pomoči nezakonita, saj pomeni bistveno kršitev določb o upravnem postopku.
- (87) Družba ÚSOVSKO EKO s.r.o. trdi, da v nacionalni pravni podlagi („Načela za dodelitev pomoči“, uvodna izjava 16) v obdobju med letoma 2008 in 2018 ni bil izrecno določen pogoj, da morajo biti upravičenci MSP. V nacionalni pravni podlagi so bili upravičenci opredeljeni kot „podjetniki, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo“⁽³²⁾. Po navedbah družbe ÚSOVSKO EKO s.r.o. je bil v nacionalni pravni podlagi šele od leta 2015 naveden sklic na člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014⁽³³⁾, vendar velika podjetja niso bila izrecno izključena iz skupine upravičencev. Poleg tega je opredelitev upravičencev ostala nespremenjena.
- (88) Po navedbah družbe ÚSOVSKO EKO s.r.o. češko ministrstvo za kmetijstvo v obdobju 2015–2017 ni bilo seznanjeno, da na podlagi Uredbe (EU) št. 702/2014 pomoči za naložbe ni bilo mogoče dodeliti velikim podjetjem. Izrecna izključitev se je v nacionalni pravni podlagi pojavila šele leta 2018, od katerega pa družba ni več zaprosila za pomoč.
- (89) Družba ÚSOVSKO EKO s.r.o. je v pripombe, ki jih je predložila Komisiji, vključila hipotetični scenarij in pojasnila stanje brez pomoči. Družba meni, da je imela pomoč spodbujevalni učinek in je bila sorazmerna.

Pripombe družbe ÚSOVSKO AGRO s.r.o.

- (90) Družba ÚSOVSKO AGRO s.r.o. je decembra 2017 prejela pomoč v okviru obeh shem pomoči.
- (91) Družba ÚSOVSKO AGRO s.r.o. je v svojih pripombah trdila, da je ravnala v dobri veri in se sklicevala na legitimna pričakovanja, ker je v obeh vlogah za pomoč pravilno navedla svoj status velikega podjetja. Predložila je kopije svojih vlog za pomoč. V obeh vlogah je navedla svojo velikost, iz katere je razvidno, da je veliko podjetje.
- (92) Družba ÚSOVSKO AGRO s.r.o. meni, da je odločitev ministrstva za kmetijstvo o ukinitvi pomoči nezakonita, saj pomeni bistveno kršitev določb o upravnem postopku.
- (93) Tako kot drugi upravičenci, ki so predložili pripombe k sklepu o začetku postopka, je tudi družba ÚSOVSKO AGRO s.r.o. trdila, da v nacionalni pravni podlagi („Načela za dodelitev pomoči“, uvodna izjava 16) med letoma 2008 in 2018 ni bil izrecno določen pogoj, da morajo biti upravičenci MSP. V nacionalni pravni podlagi so bili upravičenci opredeljeni kot „podjetniki, ki se ukvarjajo s kmetijsko proizvodnjo“⁽³⁴⁾. Od leta 2015 je nacionalna pravna podlaga vključevala sklic na člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014, vendar velika podjetja niso bila izrecno izključena iz skupine upravičencev. Poleg tega je opredelitev upravičencev ostala nespremenjena.
- (94) Po navedbah družbe ÚSOVSKO AGRO s.r.o. češko ministrstvo za kmetijstvo v obdobju 2015–2017 ni bilo seznanjeno, da na podlagi Uredbe (EU) št. 702/2014 pomoči ni bilo mogoče dodeliti velikim podjetjem. Taka izrecna omejitev se je v nacionalni pravni podlagi pojavila šele leta 2018, od katerega pa družba ni več zaprosila za pomoč.
- (95) Družba ÚSOVSKO AGRO s.r.o. je v pripombe vključila hipotetični scenarij, pri čemer je pojasnila stanje brez pomoči. Družba meni, da je imela pomoč spodbujevalni učinek in je bila sorazmerna.

⁽³²⁾ Zakon št. 513/1991 zb., oddelek 2, poznejši zakon št. 89/2012 zb., oddelek 420.

⁽³³⁾ Člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014: „Pomoč za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo“.

⁽³⁴⁾ Zakon št. 513/1991 zb., oddelek 2, poznejši zakon št. 89/2012 zb., oddelek 420.

Pripombe družbe SADY CZ s.r.o.

- (96) Družba SADY CZ s.r.o. je decembra 2017 prejela pomoč v okviru obeh shem pomoči.
- (97) Družba SADY CZ s.r.o. je predložila kopije svojih vlog za pomoč. V eni vlogi je bilo pravilno navedeno, da je družba veliko podjetje. V drugi vlogi pa je bilo navedeno, da je družba srednje podjetje. Družba SADY CZ s.r.o. je pojasnila, da gre pri tem neskladju za upravno napako, in to pojasnilo podprla z izpiskom iz poslovnega registra, ki je bil priložen obema vlogama za pomoč in iz katerega je bilo razvidno, da gre za veliko podjetje.
- (98) Ker je bila velikost podjetja v (eni) vlogi za pomoč pravilno navedena, družba SADY CZ s.r.o. trdi, da je Komisija v sklepu o začetku postopka napačno navedla, da so češki organi „dodelili pomoč velikim podjetjem, ki so jih šteli za MSP“. Po navedbah družbe so se češki organi dejansko zavedali, da je bila pomoč dodeljena velikemu podjetju, saj je bilo to v vlogi za pomoč izrecno navedeno. Zato tega upravičenca niso mogli šteti za MSP.
- (99) Po navedbah družbe SADY CZ s.r.o. so češki organi večkrat preverili, ali so pogoji za dodelitev pomoči izpolnjeni.
- (100) Družba SADY CZ s.r.o. je v pripombah k sklepu o začetku postopka navedla, da v nacionalni pravni podlagi („Načela za dodelitev pomoči“, uvodna izjava 16) velikost upravičenca ni bila določena kot pogoj za upravičenost.
- (101) Družba SADY CZ s.r.o. je v pripombah k sklepu o začetku postopka trdila, da je imela pomoč kljub temu spodbujevalni učinek in je bila sorazmerna ter da so češki organi ta dva pogoja preverili. Trdila je tudi, da je pred vložitvijo vloge za pomoč pripravila notranji dokument z naslovom „Namen naložb za obnovo sadovnjakov“, v katerem je ocenila donosnost projekta ter dokazala spodbujevalni učinek in sorazmernost pomoči (na podlagi interne stopnje donosnosti, neto sedanje vrednosti, donosnosti indeksa in časa vračanja). Vendar ta dokument ni bil predložen organu, ki je dodeljeval pomoč. Družba SADY CZ s.r.o. je ta dokument vključila v pripombe, ki jih predložila Komisiji. Družba vztraja, da ne more biti kaznovana zaradi upravne malomarnosti čeških organov.
- (102) Družba SADY CZ s.r.o. je s sklicevanjem na člen 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 navedla, da bi se pomoč, prejeta na podlagi obeh skupinsko izvzetih shem, na podlagi navedenega člena lahko štela za *ad hoc* pomoč, dodeljeno velikim podjetjem.

Pripombe družbe Lužanská Zemědělská a.s.

- (103) Družba Lužanská Zemědělská a.s. je v letih 2016 in 2017 prejela pomoč za prestrukturiranje sadovnjakov.
- (104) Družba Lužanská Zemědělská a.s. je trdila, da obrazec vloge za pomoč iz leta 2016 ni vključeval vprašanja v zvezi z velikostjo vložnika in da zato ni mogla navesti svoje velikosti, iz katere bi bilo razvidno, da je veliko podjetje. Leta 2017 je bilo to vprašanje že vključeno v obrazec vloge za pomoč in družba Lužanská Zemědělská a.s. je pravilno navedla svojo velikost, na podlagi katere se uvršča med velika podjetja. V obeh letih je družba predložila tudi izpisek iz poslovnega registra, ki je izkazoval njeno lastniško strukturo.
- (105) Tako kot druge tretje strani, ki so predložile pripombe k sklepu o začetku postopka, je tudi družba Lužanská Zemědělská a.s. poudarila, da v nacionalni pravni podlagi („Načela za dodelitev pomoči“, uvodna izjava 16) med pogoje za upravičenost ni bila vključena velikost upravičenca. Poleg tega družba s sklicevanjem na člen 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 trdi, da je z navedeno uredbo izrecno dovoljena pomoč velikim podjetjem. Tako je bil v skladu z natančnim besedilom načel za dodeljevanje pomoči do pomoči upravičen „podjetnik, dejaven v kmetijski proizvodnji“ (brez nadaljnje omejitve velikosti vložnika).

- (106) Po navedbah družbe Lužanská Zemědělská a.s. je Komisija v sklepu o začetku postopka napačno navedla, da so češki organi „dodelili pomoč velikim podjetjem, ki so jih šteli za MSP“. Češki organi so se dejansko zavedali, da je bila pomoč dodeljena velikemu podjetju, saj je bila velikost družbe Lužanská Zemědělská a.s. izrecno navedena v vlogi za pomoč za leto 2017, za leto 2016 pa je bilo to jasno razvidno iz predloženega izvlečka iz poslovnega registra.
- (107) Družba Lužanská Zemědělská a.s. nadalje trdi, da kljub dejstvu, da je na obrazcu vloge za pomoč iz leta 2017 navedla svojo velikost, iz katere je razvidno, da je veliko podjetje, in da bi morali biti organi na podlagi spremnih dokumentov seznanjeni z njenim statusom velikega podjetja, formalno gledano ob vložitvi vlog za pomoč v letih 2016 in 2017 ni bila veliko podjetje. In sicer iz naslednjih razlogov:
- (a) družba Lužanská Zemědělská a.s. je julija 2016 postala del družbe Agrofert ⁽³⁵⁾, zato v skladu z besedilom člena 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 ni izgubila statusa MSP, ko je septembra 2016 in nato septembra 2017 zaprosila za pomoč;
 - (b) družba Lužanská Zemědělská a.s. je v pripombah k sklepu o začetku postopka trdila, da se navedeni člen ne sme razlagati v nasprotju z njegovim besedilom, saj bi bila taka razlaga v nasprotju z osnovnimi zahtevami po pravni varnosti naslovnikov prava Unije, in se v ta namen sklicuje na sodbo v zadevi Met-Trans, C-310/98, točka 32 ⁽³⁶⁾;
 - (c) družba Lužanská Zemědělská a.s. se je sklicevala tudi na legitimna pričakovanja, saj je bila pomoč po njenem mnenju sorazmerna in je imela spodbujevalni učinek. Po navedbah družbe so češki organi večkrat preverili, ali so pogoji za dodelitev pomoči izpolnjeni.
- (108) Družba Lužanská Zemědělská a.s. ponovno poudarja, da ne more biti kaznovana, ker češki organi niso zahtevali hipotetičnega scenarija. Trdi, da je pred dodelitvijo pomoči lahko predložila svojo notranjo analizo in da bi bil to „zelo formalističen pristop, s katerim bi se povsem zanemarila gospodarsko realnost in zlasti namen, za katerega je pomoč v praksi dodeljena“.
- (109) Družba je v svoje pripombe vključila finančno analizo in analizo donosnosti naložbenega projekta. Komisija ugotavlja, da so ti dokumenti datirani 11. marca 2021, tj. po dodelitvi pomoči ter po tem, ko je organ, ki je dodeljeval pomoč, razveljavil sklepe o dodelitvi in začel postopek izterjave. Navedeni datum sovпада z datumom predložitve pripomb k sklepu o začetku postopka, pri čemer ni navedeno, kdaj so bili dokumenti dejansko pripravljeni.
- (110) Družba Lužanská Zemědělská a.s. je trdila tudi, da je bila v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 taka pomoč kot *ad hoc* pomoč na voljo tudi velikim podjetjem.

6. POSREDOVANJE PRIPOMB TRETJIH STRANI ČEŠKI

- (111) Komisija je v skladu s členom 6(2) Uredbe (EU) 2015/1589 z dopisom z dne 25. aprila 2022 Češki predložila pripombe tretjih strani in jo pozvala, naj v enem mesecu od datuma dopisa predloži svoje pripombe.
- (112) Češki organi so odgovorili z dopisom z dne 23. maja 2022, nato pa z dopisom z dne 24. avgusta 2022 predložili dodatne informacije.
- (113) Češka je v prvem dopisu z dne 23. maja 2022 potrdila, da so bile trditve, ki so jih navedle tretje strani, zelo podobne trditvam, ki so jih navedle v nacionalnih sodnih postopkih, ki so jih vse začele zoper sklepe češkega ministrstva za kmetijstvo o vračilu.

⁽³⁵⁾ Veliko podjetje.

⁽³⁶⁾ Sodba z dne 23. marca 2000, Met-Trans, združeni zadevi C-310/98 in C-406/98, EU:C:2000:154, točka 32.

- (114) Češka se je strinjala s trditvijo tretjih strani, da je bila pomoč uporabljena v skladu z njenimi cilji, čeprav je bila dodeljena velikim podjetjem, ki niso bila upravičena na podlagi skupinsko izvzetih shem, in v času, ko pomoč velikim podjetjem ni bila priglašena. Češki organi so se tudi strinjali, da je imela pomoč spodbujevalni učinek kljub neobstoju hipotetičnega scenarija, saj take naložbe ne bi bile izvedene brez pomoči, predvsem zaradi njihovih visokih stroškov. Češki organi so tudi ponovili, da je bila interna stopnja donosnosti projektov kljub neobstoju ocene hipotetičnega scenarija razumna in da se zaradi pomoči ni zvišala nad običajno raven.
- (115) V zvezi z navedenim neobstojem izrecne omejitve velikosti upravičencev v nacionalni pravni podlagi je Češka ponovila, da sta bila namen in pomen pravne podlage dodelitev pomoči izključno MSP. V ta namen je bilo v nacionalni pravni podlagi v letih 2016 in 2017 določeno, da se pomoč dodeli na podlagi člena 14 Uredbe (EU) št. 702/2014, kar pomeni, da je bila na voljo samo MSP. Češki organi so poudarili, da nobeden od upravičencev, na katere se nanaša vračilo pomoči, ni izpodbijal dejstva, da gre za velika podjetja, zato so češki organi začeli postopke izterjave.
- (116) V zvezi s stanjem sedmih nacionalnih sodnih postopkov so češki organi sporočili, da je občinsko sodišče v Pragi med pripravo navedenega dopisa že odločilo v petih zadevah in zahtevke zavrnilo. Dva tožnika (družbi Sady CZ s.r.o. in Lužanská Zemědělská a.s.) sta umaknila svoja zahtevka. O eni preostali zadevi (družba RBQ SADY s.r.o.) sodišče še ni odločilo.
- (117) Češki organi so pojasnili, da je občinsko sodišče v Pragi v vseh izdanih sodbah ugotovilo, da je ministrstvo za kmetijstvo sklepe o vračilu upravičeno izdalo. Hkrati se je sodišče sklicevalo na člen 15(3), točka (c), zakona št. 218/2000 zb. o proračunskih pravilih, kot je veljal ob začetku postopkov izterjave. V navedeni določbi je bilo določeno, da vračila subvencije, ki je bila že plačana na račun upravičenca, ni mogoče odrediti, če je bil razlog za vračilo ta, da je dodelitev pomoči pomenila kršitev prava Unije ali nacionalnega prava. Občinsko sodišče v Pragi je tako ugotovilo, da čeprav je bilo ministrstvo za kmetijstvo dolžno začeti postopke za izterjavo pomoči, člen 15(3), točka (c), zakona št. 218/2000 zb., kot je veljal ob začetku izterjave, preprečuje, da bi ministrstvo učinkovito izterjalo tako pomoč.
- (118) Češki organi so v dopisu z dne 24. avgusta 2022 pojasnili, da je bil člen 15(3) zakona št. 218/2000 zb. 1. januarja 2022 spremenjen in da je bila točka (c) črtana.
- (119) Vendar so češki organi trdili, da, kot je ugotovilo občinsko sodišče v Pragi, ne glede na spremembo načelo pravne varnosti preprečuje izterjavo dodeljene pomoči, saj spremembe zakona št. 218/2000 zb. ni mogoče uporabiti retroaktivno.

7. PRAVNA PRESOJA POMOČI

7.1 Obstoje pomoči v smislu člena 107(1) PDEU

- (120) V členu 107(1) PDEU je določeno, da „[r]azen če Pogodbi ne določata drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgovom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.“
- (121) Komisija je v sklepu o začetku postopka ⁽³⁷⁾ predhodno ugotovila, da so bili pogoji iz člena 107(1) PDEU izpolnjeni, zato sta priglašeni shemi SA.50787 in SA.50837 pomenili državno pomoč v smislu navedenega člena.
- (122) Ta predhodna ugotovitev ni bila izpodbijana v nobeni od pripomb tretjih strani in Češke. Poleg tega je Češka shemi priglasila kot ukrepa državne pomoči.

⁽³⁷⁾ Glej uvodne izjave 58 do 62 sklepa o začetku postopka.

- (123) Da bi se ukrep štel za pomoč v smislu navedenega člena, morajo biti torej izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep mora biti mogoče pripisati državi in financirati se mora z državnimi sredstvi; (ii) prejemniku mora dodeliti prednost; (iii) ta prednost mora biti selektivna in (iv) ukrep mora izkrivljati ali biti sposoben izkrivljati konkurenco in vplivati na trgovino med državami članicami.
- (124) Ker priglašena ukrepa pomoči ureja akt, na podlagi katerega se lahko brez nadaljnjih izvedbenih ukrepov (uvodna izjava 16) individualna pomoč dodeli podjetjem, ki so v aktu opredeljena na splošen in abstrakten način (oddelki 2.2.3, 2.2.4, 2.3 in 2.4), Komisija meni, da gre za shemi pomoči v smislu točke 35(4) smernic iz leta 2014. Shemi se lahko štejeta za združljivi z notranjim trgovom le, če se zanju lahko uporabi eno od odstopanj iz PDEU (glej tudi oddelek 7.2).
- (125) Shemi je mogoče pripisati državi, saj temeljita na pravnih aktih, opisanih v uvodni izjavi 16, izvaja pa ju državni organ (uvodna izjava 19). Financirata se iz državnega proračuna, torej z državnimi sredstvi (uvodna izjava 19).
- (126) Shemi upravičencem dodelujeta prednost v obliki neposrednih nepovratnih sredstev (uvodna izjava 19). S tem upravičence razbremenita stroškov, ki bi jih morali kriti pod običajnimi tržnimi pogoji.
- (127) Shemi sta selektivni, saj se pomoč dodeli samo nekaterim podjetjem, zlasti podjetjem, dejavnim v primarni kmetijski proizvodnji.
- (128) V skladu s sodno prakso Sodišča se zdi, da pomoč podjetju vpliva na trgovino med državami članicami, če zadevno podjetje posluje na trgu, odprtem za trgovino znotraj EU⁽³⁸⁾. Upravičenci pomoči delujejo v sektorju primarne kmetijske proizvodnje, v katerem poteka trgovina znotraj EU⁽³⁹⁾. Ta sektor je torej odprt za konkurenco na ravni EU, zato je občutljiv za vsak ukrep v korist proizvodnje v eni ali več državah članicah. Zato lahko shema pomoči izkrivlja konkurenco in vpliva na trgovino med državami članicami.
- (129) Komisija zato potrjuje svoje predhodne ugotovitve iz uvodnih izjav 58 do 62 sklepa o začetku postopka ter ponovno poudarja, da pomoč, dodeljena v okviru obeh shem, pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

7.2 Obstoje shem

- (130) V skladu s členom 1, točka (d), Uredbe (EU) 2015/1589 „shema pomoči“ pomeni vsak akt, na podlagi katerega je mogoče brez nadaljnjih izvedbenih ukrepov dodeliti individualno pomoč podjetjem, opredeljenim v aktu na splošen in abstrakten način.
- (131) Komisija je v sklepu o začetku postopka⁽⁴⁰⁾ tudi predhodno ugotovila, da sta ukrepa pomoči SA.50787 in SA.50837 shemi v smislu navedene opredelitve in točke 35(4) smernic iz leta 2014, saj njuna pravna podlaga ne zahteva nadaljnjih izvedbenih ukrepov za dodelitev pomoči, upravičenci pa so v njej opredeljeni na splošen in abstrakten način. Ista pravna podlaga in ugotovitev o obstoju shem se uporabljata tudi za skupinsko izvzeti shemi pomoči, tj. SA.46621 (2016/XA) in SA.46972 (2016/XA), ki sta se uporabljali v letih 2016 in 2017, ko je bila pomoč velikim podjetjem dodeljena nezakonito.
- (132) Kar zadeva opredelitev ukrepov pomoči kot shem, sta dve tretji strani – družba SADY CZ s.r.o. (uvodna izjava 102) in družba Lužanská Zemědělská a.s. (uvodna izjava 110) – trdili, da pomoč, ki jima je bila dodeljena, dejansko pomeni *ad hoc* pomoč v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014.
- (133) Komisija v zvezi z navedeno trditvijo najprej opozarja na opredelitev *ad hoc* pomoči. V skladu s členom 2(13) Uredbe (EU) št. 702/2014 „*ad hoc* pomoč“ pomeni pomoč, ki ni dodeljena na podlagi sheme pomoči.

⁽³⁸⁾ Glej zlasti sodbo z dne 13. julija 1988, Francoska republika/Komisija Evropskih skupnosti, C-102/87, EU:C:1988:391.

⁽³⁹⁾ Leta 2022 je trgovina z agroživilskimi proizvodi v EU znašala 401,5 milijarde EUR (vir: Eurostat).

⁽⁴⁰⁾ Glej uvodno izjavo 63 sklepa o začetku postopka.

- (134) Vendar Komisija v obravnavanem primeru ugotavlja, da je bila pomoč, ki sta jo prejeli družbi Sady CZ s.r.o. in Lužanská Zemědělská a.s., dodeljena na podlagi nacionalnih pravil programa subvencij (pravna podlaga iz uvodne izjave 16), ne da bi bili potrebni nadaljnji izvedbeni ukrepi. Dejansko je bila pomoč velikim podjetjem napačno dodeljena v okviru skupinsko izvzetih shem, ki sta bili dejansko na voljo le MSP. Pred dodelitvijo pomoči tema upravičencema ni bila priglášena nobena individualna *ad hoc* pomoč za velika podjetja. Edina priglášitev, ki je zadevala velika podjetja, je bila priglášitev shem SA.50787 in SA.50837 s strani Češke po dodelitvi pomoči velikim podjetjem. Pomoč velikim podjetjem v letih 2016 in 2017 je temeljila tudi na isti nacionalni pravni podlagi, kot se je uporabljala za skupinsko izvzeti shemi ter je bila navedena tudi pozneje v priglášitvi shem SA.50787 in SA.50837. Povedano drugače, pomoč v okviru navedenih priglášenih shem se je izvajala v preteklosti, medtem ko Komisiji pred njuno izvedbo ni bila priglášena nobena *ad hoc* pomoč ali shema, prav tako pa iz razlogov, navedenih v nadaljevanju (uvodne izjave 138 do 164), shemi nista bili zajeti v Uredbi (EU) št. 702/2014 o skupinskih izjemah.
- (135) Nacionalna pravna podlaga zagotavlja bistvene elemente pomoči (upravičeni stroški in intenzivnosti pomoči), upravičenci pa so v njej opredeljeni na abstrakten in splošen način. Na podlagi tega so češki organi upravičencem dodelili pomoč brez kakršnega koli polja proste presoje, kar jim je omogočilo, da so vplivali na bistvene elemente pomoči in pogoje, pod katerimi je bila dodeljena. Glede na pojasnilo, ki so ga predložili češki organi (uvodna izjava 68), Komisija meni, da je bila dodelitev pomoči velikim podjetjem na podlagi skupinsko izvzetih shem posledica upravne napake in ne izvajanja diskrecijskih pooblastil.
- (136) Komisija zato ugotavlja, da je bila pomoč, ki je bila nezakonito dodeljena velikim podjetjem pred priglášitvijo shem SA.50787 in SA.50837, vendar v skladu s pravno podlago in pod enakimi pogoji kot pomoč, dodeljena MSP na podlagi navedene pravne podlage, dodeljena v okviru dveh shem pomoči v smislu člena 1, točka (d), Uredbe (EU) 2015/1589. Zato se ne strinja s trditvijo družb Sady CZ s.r.o. in Lužanská Zemědělská a.s., da bi pomoč, ki jima je bila dodeljena, lahko pomenila *ad hoc* pomoč v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 (glej tudi uvodne izjave 142 do 164).
- (137) Komisija v nobenem primeru ne more sprejeti kot združljive *ad hoc* pomoči, ki ne izpolnjuje vseh pogojev združljivosti iz Uredbe (EU) št. 702/2014 (glej uvodne izjave 149 do 161).

7.3 Opredelitev shem kot nezakonitih

- (138) Komisija je v sklepu o začetku postopka menila, da je bila pomoč dodeljena velikim podjetjem brez predhodne priglášitve Komisiji v skladu s členom 108(3) PDEU ⁽⁴¹⁾. Hkrati pomoči, dodeljene velikim podjetjem, ni bilo mogoče šteti za združljivo v okviru skupinsko izvzetih shem, saj se je člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014 uporabljal samo za MSP. Zato je Komisija predhodno menila, da taka pomoč velikim podjetjem pomeni novo pomoč, ki je nezakonita v smislu člena 1, točka (f), Uredbe (EU) 2015/1589.
- (139) Češka in tretje strani so v pripombah k sklepu o začetku postopka potrdile, da je bila pomoč nekaterim velikim podjetjem dodeljena pred datumoma priglášitve shem pomoči SA.50787 in SA.50837 Komisiji.
- (140) Komisija opozarja, da sta dve tretji strani – družbi SADY CZ s.r.o. (uvodna izjava 102) in Lužanská Zemědělská a.s. (uvodna izjava 110) – navedli, da pomoč, ki jima je bila dodeljena, dejansko pomeni *ad hoc* pomoč v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014. Zato se po njunem mnenju taka pomoč ne bi štela za nezakonito pomoč, saj sta bili skupinsko izvzeti shemi objavljeni v skladu z Uredbo (EU) št. 702/2014.

⁽⁴¹⁾ Glej uvodne izjave 64–65 sklepa o začetku postopka.

- (141) Komisija se pri analizi navedene trditve sklicuje na člen 3 Uredbe (EU) št. 702/2014, v katerem so določeni pogoji za izvzete pomoči iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) PDEU. V navedenem členu je določeno, da so sheme pomoči, individualna pomoč, dodeljena v okviru shem pomoči, in *ad hoc* pomoč združljive z notranjim trgom v smislu člena 107(2) ali (3) Pogodbe in so izvzete iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe pod pogojem, da taka pomoč izpolnjuje vse pogoje iz poglavja I navedene uredbe ter posebne pogoje za ustrezne vrste pomoči iz poglavja III navedene uredbe.
- (142) Komisija zato ocenjuje, ali bi se pomoč, dodeljena družbama SADY CZ s.r.o. in Lužanská Zemědělská a.s. po analogiji pa tudi drugim velikim podjetjem, lahko štela za *ad hoc* pomoč na podlagi členov 1 in 6 Uredbe (EU) št. 702/2014.

7.3.1 Obseg upravičencev v skladu z Uredbo (EU) št. 702/2014

- (143) V členu 1 Uredbe (EU) št. 702/2014 je določeno področje uporabe navedene uredbe.
- (144) V skladu z odstavkom 1, točka (a)(i), člena 1 Uredbe (EU) št. 702/2014, se je navedena uredba uporabljala za mikro, mala in srednja podjetja (MSP), dejavna v kmetijskem sektorju, na področju primarne kmetijske proizvodnje, predelave kmetijskih proizvodov in trženja kmetijskih proizvodov, z izjemo členov 14, 15, 16, 18 in 23 ter členov 25 do 28, ki se uporabljajo samo za MSP, ki so dejavna v primarni kmetijski proizvodnji.
- (145) Komisija opozarja, da so bili v členu 14 Uredbe (EU) št. 702/2014 določeni pogoji za pomoč za naložbe, povezane s primarno kmetijsko proizvodnjo, in da je zato navedeni člen predstavljal pravno podlago za obe skupinsko izvzeti shemi, tj. SA.46621 (2016/XA) in SA.46972 (2016/XA). Kot je navedeno zgoraj (uvodna izjava 134), so češki organi pomoč velikim podjetjem napačno dodelili v okviru skupinsko izvzetih shem, ki sta bili dejansko na voljo le za MSP. Pomoč velikim podjetjem v letih 2016 in 2017 je temeljila tudi na isti nacionalni pravni podlagi, kot se je uporabljala za skupinsko izvzeti shemi ter je bila navedena tudi pozneje v priglasitvi shem SA.50787 in SA.50837. Povedano drugače, pomoč v okviru navedenih priglašanih shem se je izvajala v preteklosti, medtem ko nobena *ad hoc* pomoč ali shema ni bila priglašena Komisiji pred njihovim izvajanjem in tudi ni bila zajeta v Uredbi (EU) št. 702/2014 o skupinskih izjemah iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.
- (146) V skladu s členom 1, odstavek 1(b) do (e), Uredbe (EU) št. 702/2014 bi se lahko vsem podjetjem dodelile naslednje vrste pomoči brez uporabe omejitve velikosti:
- „(b) pomoč za naložbe za ohranjanje kulturne in naravne dediščine na kmetijskih gospodarstvih;
 - (c) pomoč za nadomestilo škode zaradi naravnih nesreč v kmetijskem sektorju;
 - (d) pomoč za raziskave in razvoj v kmetijskem in ribiškem sektorju;
 - (e) pomoč za gozdarstvo.“
- (147) V zvezi z drugimi vrstami pomoči, vključenimi v Uredbo (EU) št. 702/2014, v členu 1, odstavek 1, točka (a)(i), Uredbe (EU) št. 702/2014 ni bilo določeno nobeno odstopanje od omejitve dodelitve pomoči na MSP v skladu s členi 14, 15, 16, 18 in 23 ter členi 25 do 28.
- (148) Iz navedenega sledi, da so bile velikim podjetjem na voljo samo vrste pomoči, navedene v členu 1, odstavek 1, točke (b) do (e), Uredbe (EU) št. 702/2014, bodisi na podlagi skupinsko izvzete sheme ali kot *ad hoc* pomoč. Vse druge vrste pomoči, ki jih zajema področje uporabe navedene uredbe, vključno s členom 14, so bile omejene na MSP. To samo po sebi zadošča za zavrnitev trditve o opredelitvi pomoči za velika podjetja kot *ad hoc* pomoči v skladu z Uredbo (EU) št. 702/2014.

- (149) Poleg tega Komisija opozarja, da so v skladu s členom 3 Uredbe (EU) št. 702/2014 sheme pomoči, individualna pomoč, dodeljena v okviru shem pomoči, in *ad hoc* pomoč združljive z notranjim trgov v smislu člena 107(2) ali (3) Pogodbe ter so izvzete iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe, če taka pomoč izpolnjuje vse veljavne pogoje iz navedene uredbe.
- (150) V skladu s členom 6(1) Uredbe (EU) št. 702/2014 se je Uredba (EU) št. 702/2014 uporabljala le za pomoč, ki je imela spodbujevalni učinek.
- (151) V skladu s členom 6(2) Uredbe (EU) št. 702/2014 se je za pomoč štelo, da ima spodbujevalni učinek, če je upravičenec zadevni državi članici predložil pisno vlogo za pomoč pred začetkom izvajanja projekta ali dejavnosti.
- (152) Komisija v sklepu o začetku postopka ni dvomila, da so bile vloge za pomoč pravilno predložene, preiskava pa je potrdila, da je bil ta pogoj izpolnjen in da nobena pomoč ni bila dodeljena brez vloge za pomoč pred tako dodelitvijo.
- (153) V skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 se je za *ad hoc* pomoč, dodeljeno velikim podjetjem, štelo, da ima spodbujevalni učinek, če je država članica poleg zagotovitve, da je izpolnjen pogoj iz odstavka 2 [navedenega člena], pred dodelitvijo zadevne *ad hoc* pomoči preverila, ali je bilo v dokumentaciji, ki jo je pripravil upravičenec, ugotovljeno, da bi pomoč privedla do ene ali več situacij, navedenih v odstavku 3, točke (a) do (d), navedenega člena.
- (154) V skladu z uvodno izjavo 24 Uredbe (EU) št. 702/2014 je morala država članica, kar zadeva vsako *ad hoc* pomoč, ki jo zajema navedena uredba in je bila dodeljena upravičencu, ki je veliko podjetje, poleg pogojev glede spodbujevalnega učinka, ki se uporabljajo za MSP, zagotoviti tudi, da je upravičenec pred vložitvijo vloge za pomoč v notranjem dokumentu analiziral, ali sta projekt oziroma dejavnost, za katera je prejel pomoč, izvedljiva s pomočjo in brez pomoči. Država članica je morala preveriti, ali je ta notranji dokument potrdil bistveno povečanje obsega projekta ali dejavnosti ali bistveno povišanje skupnega zneska, ki ga je upravičenec porabil za projekt ali dejavnost, za katera je prejel pomoč, ali bistveno povečanje hitrosti zaključka zadevnega projekta ali dejavnosti. Spodbujevalni učinek bi prav tako moralo biti možno ugotoviti na podlagi dejstva, da se na zadevnem podeželskem območju naložbeni projekt ali dejavnost kot taka ne bi izvedla, če pomoč ne bi bila dodeljena.
- (155) Po mnenju Komisije je bil dokument, ki je opisan v uvodni izjavi 24 Uredbe (EU) št. 702/2014 in se zahteva v skladu s členom 6(3) navedene uredbe, v bistvu dejansko enakovreden hipotetičnemu scenariju. Poleg tega je morala država članica, tako kot pri hipotetičnem scenariju, pred dodelitvijo *ad hoc* pomoči preveriti, ali je bilo v dokumentaciji, ki jo je pripravil upravičenec, ugotovljeno, da bi pomoč privedla do ene ali več situacij, navedenih v odstavku 3, točke (a) do (d), navedenega člena.
- (156) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, da so upravičenci, ki so bili ob dodelitvi pomoči velika podjetja, predložili hipotetični scenarij ⁽⁴²⁾.
- (157) Češki organi med preiskavo niso predložili informacij, ki bi kazale, da so pred dodelitvijo pomoči preverili, ali je bilo v dokumentaciji, ki jo je pripravil upravičenec, ugotovljeno, da pomoč izpolnjuje pogoje iz člena 6(3), točke (a) do (d), Uredbe (EU) št. 702/2014. Prejšnja razlaga čeških organov, da je bila pomoč dodeljena nekaterim velikim podjetjem, ker so se nepravilno štela za MSP, po mnenju Komisije potrjuje, da v tem primeru niso bili uporabljeni pogoji, specifični za pomoč za velika podjetja.

⁽⁴²⁾ Glej uvodno izjavo 115 sklepa o začetku postopka.

- (158) Družbi Sady CZ s.r.o. in Lužanská Zemědělská a.s., tj. upravičenca, ki sta se sklicevala na trditev o *ad hoc* pomoči v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014, nista navedli, ali sta predložili notranje dokumente, ki se v skladu s členom 6(3) navedene uredbe zahtevajo za predhodno oceno, ki jo opravijo nacionalni organi. Vendar sta Komisiji predložili kopije svojih vlog za pomoč, na podlagi katerih je bilo mogoče sklepati, da taka dokumentacija v vlogah za pomoč ni bila vključena. Enako velja za vsa druga velika podjetja, ki so predložila pripombe k sklepu o začetku postopka. Češki organi v svojih pripombah niso navedli, ali so pridobili notranje dokumente, ki se v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 zahtevajo za predhodno oceno, ali ne. Omejili so se na stališče, da je pomoč, dodeljena velikim podjetjem, izpolnjevala merilo glede spodbujevalnega učinka in je bila sorazmerna (uvodne izjave 71 do 74). Komisija zato ugotavlja, da organi držav članic niso predhodno preverili skladnosti s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014.
- (159) V skladu s členom 6(4) Uredbe (EU) št. 702/2014 se je, z odstopanjem od odstavkov 2 in 3 navedenega člena, domnevalo, da imajo ukrepi v obliki davčnih ugodnosti spodbujevalni učinek, kadar so izpolnjeni pogoji iz navedenih odstavkov. Pomoč, ki se preiskuje, je bila dodeljena v obliki neposrednih nepovratnih sredstev in ne kot davčna ugodnost. Zato navedeno odstopanje ni bilo uporabljeno.
- (160) Prav tako ni bilo uporabljeno odstopanje od spodbujevalnega učinka iz člena 6(5) Uredbe (EU) št. 702/2014, v katerem so navedene vrste pomoči, za katere se ni zahtevalo ali štel, da imajo spodbujevalni učinek. Pomoč za naložbe z navednim odstopanjem ni bila zajeta.
- (161) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da pogoji iz člena 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014 niso bili izpolnjeni, zato Uredbe (EU) št. 702/2014 v skladu s členom 3 navedene uredbe ni bilo mogoče uporabiti za navedeno pomoč.
- (162) Glede na navedeno se Komisija ne strinja s trditvijo družb Sady CZ s.r.o. in Lužanská Zemědělská a.s., da je pomoč, ki jima je bila dodeljena (ali ki je bila dodeljena drugim velikim podjetjem), pomenila *ad hoc* pomoč v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 702/2014.

7.3.2 Sklepna ugotovitev

- (163) Glede na to, da taka pomoč ni izpolnjevala vseh pogojev iz poglavja I Uredbe (EU) št. 702/2014, je v skladu s členom 3 navedene uredbe ⁽⁴³⁾ ni bilo mogoče izvzeti iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) PDEU.
- (164) Komisija ugotavlja, da češki organi niso izpolnili svoje obveznosti iz člena 108(3) PDEU, ker so pomoč za naložbe dodelili nekaterim upravičencem pred njeno priglasitvijo in odobritvijo s strani Komisije. Komisija zato trdi, da je treba tako pomoč šteti za nezakonito pomoč v smislu člena 1, točka (f), Uredbe (EU) 2015/1589.

7.4 Združljivost pomoči z notranjim trgom

- (165) V skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU se lahko pomoč šteje za združljivo z notranjim trgom, če se ugotovi, da pospešuje razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij in ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
- (166) Komisija je v sklepu o začetku postopka podrobno proučila združljivost obeh shem, tj. SA.50787 in SA.50837 (vključno s pomočjo, ki je že bila dodeljena velikim podjetjem), s ⁽⁴⁴⁾ pravili Unije o državni pomoči, ki so se takrat uporabljala. V obravnavanem primeru so bili to: del I („Skupna načela ocenjevanja“) in del II, oddelek 1.1.1.1 („Pomoč za naložbe v opredmetena in neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih, povezanih s primarno kmetijsko proizvodnjo“) smernic iz leta 2014, ki so veljale ob dodelitvi pomoči ⁽⁴⁵⁾ velikim podjetjem.

⁽⁴³⁾ Glej tudi sodbo z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 59.

⁽⁴⁴⁾ Glej uvodne izjave 70 do 89 sklepa o začetku postopka.

⁽⁴⁵⁾ Glej uvodno izjavo 69 sklepa o začetku postopka.

- (167) Kar zadeva združljivost shem s posebnimi pogoji, določenimi za pomoč za naložbe v oddelku 1.1.1.1 smernic iz leta 2014, je Komisija predhodno ugotovila, da obe shemi (vključno s pomočjo, ki je že bila dodeljena velikim podjetjem) izpolnjujeta navedene pogoje.
- (168) Kar zadeva oceno združljivosti shem s skupnimi načeli ocenjevanja iz člena 107(3) PDEU, opredeljenimi v delu I smernic iz leta 2014, je Komisija prišla do različnih predhodnih ugotovitev glede pomoči, dodeljene pred priglasitvijo, in pomoči, ki naj bi bila dodeljena šele po odobritvi in sporočitvi sklepa Komisije Češki.
- (169) Medtem ko je bilo v predhodnem mnenju Komisije potrjeno, da je drugonavedena pomoč v skladu s skupnimi načeli ocenjevanja ⁽⁴⁶⁾, glede pomoči, ki je bila velikim podjetjem dodeljena že pred priglasitvijo, ni bila sprejeta enaka ugotovitev. Natančneje, Komisija je izrazila dvome, ali je bila taka pomoč sorazmerna in ali je imela spodbujevalni učinek ⁽⁴⁷⁾.
- (170) Komisija opozarja, da je obstajal dvom, ali so velika podjetja, ki so pomoč napačno prejela v okviru skupinsko izvzetih shem in ki so v bistvu izvajala shemi SA.50787 in SA.50837 pred njuno priglasitvijo, predložila hipotetični scenarij in ali je bila dodeljena pomoč v skladu s pristopom neto dodatnih stroškov iz točk 95 do 97 smernic iz leta 2014. Pojasnila je, da češki organi zaradi verjetnega neobstoja hipotetičnega scenarija s primerjavo s scenarijem brez pomoči dejansko ne bi mogli ugotoviti, ali so bili zneski pomoči sorazmerni in so ustrezali neto dodatnim stroškom izvedbe naložbe na zadevnem območju.
- (171) Komisija opozarja, da so vsi upravičenci, ki so predložili pripombe k sklepu o začetku postopka, v vsaj eni od svojih vlog za pomoč v letih 2016 in 2017 navedli, da so imeli ob dodelitvi pomoči status velikega podjetja in ne MSP. V vsakem primeru je bil njihov status velikega podjetja razviden iz predložene dokumentacije, priložene vlogam za pomoč.
- (172) Vsi upravičenci, ki so predložili pripombe k sklepu o začetku postopka, so tudi potrdili, da češki organi niso zahtevali hipotetičnega scenarija, čeprav so v vlogah za pomoč ali spremni dokumentaciji navedli, da so velika podjetja.
- (173) Vsi upravičenci, ki so predložili pripombe k sklepu o začetku postopka (uvodne izjave 76 do 110), so trdili, da je imela pomoč spodbujevalni učinek, čeprav hipotetičnega scenarija ni bilo in ga zato češki organi niso preverili. Večina jih je tak hipotetični scenarij vključila v pripombe, predložene Komisiji. To mnenje upravičencev, ki so predložili pripombe k sklepu o začetku postopka, so podprli češki organi (uvodna izjava 71).
- (174) Komisija trditve o obstoju spodbujevalnega učinka ocenjuje glede na ustrezne točke dela I, oddelek 3.4, smernic iz leta 2014.
- (175) V skladu s točko 70 smernic iz leta 2014 pomoč ne pomeni spodbude za upravičenca v vseh primerih, v katerih se je izvajanje zadevnega projekta ali dejavnosti začelo že pred vlogo upravičenca za pomoč, naslovljeno na nacionalne organe.
- (176) V skladu s točko 72 smernic iz leta 2014 so morala velika podjetja poleg informacij iz točke 71 navedenih smernic v vlogi opisati stanje brez pomoči, tj. hipotetični scenarij ali alternativni projekt oziroma dejavnost, in predložiti dokumentarna dokazila v podporo hipotetičnemu scenariju, opisanemu v vlogi.
- (177) Poleg tega je moral organ, ki je dodeljeval pomoč, v skladu s točko 73 smernic iz leta 2014 ob prejemu vloge za pomoč preveriti verodostojnost hipotetičnega scenarija in potrditi, da je imela pomoč zahtevani spodbujevalni učinek.

⁽⁴⁶⁾ Glej uvodno izjavo 102 sklepa o začetku postopka.

⁽⁴⁷⁾ Glej uvodni izjavi 116 in 122 sklepa o začetku postopka.

- (178) Kopije vlog za pomoč in spremne dokumentacije, predložene Komisiji, potrjujejo, da so upravičena velika podjetja, ki so predložila pripombe k sklepu o začetku postopka, vložila vloge za pomoč, preden jim je bila pomoč dodeljena.
- (179) Vendar je preiskava nedvomno potrdila, da nobena od vlog za pomoč, ki so jih vložila velika podjetja, ni vključevala hipotetičnega scenarija. Iz navedenega sledi, da češki organi pred dodelitvijo pomoči velikim podjetjem niso preverili, ali ima pomoč velikim podjetjem spodbujevalni učinek, in tudi niso potrdili, da ga ima.
- (180) Iz točk 72 in 73 smernic iz leta 2014 izhaja, da sta morala biti pred dodelitvijo pomoči izpolnjena oba pogoja, tj. da je moral vložnik, ki je zaprosil za pomoč, v vlogi opisati stanje brez pomoči, organ, ki je dodeljeval pomoč, pa je moral pred dodelitvijo pomoči to stanje preveriti. Če ta pogoja nista izpolnjena, obstoj spodbujevalnega učinka ostaja hipotetičen in nedokazan.
- (181) Komisija poudarja, da o obstoju spodbujevalnega učinka pomoči ni mogoče domnevati, temveč ga mora vložnik, ki zaprosi za pomoč, dokazati, organ, ki dodeli pomoč, pa potrditi, preden se pomoč dodeli. Poleg tega je bilo v točki 72 smernic iz leta 2014 določeno, da mora biti hipotetični scenarij opisan v vlogi za pomoč. V navedeni točki ali kateri koli drugi točki smernic iz leta 2014 ni določen noben alternativni način predstavitve hipotetičnega scenarija. Komisija zato ne more sprejeti ali oceniti naknadnih hipotetičnih scenarijev, ki so jih upravičena velika podjetja predložila skupaj s svojimi pripombami k sklepu o začetku postopka.
- (182) V skladu s tem se potrdi predhodno stališče, da pomoč ni imela spodbujevalnega učinka.
- (183) V zvezi z merilom sorazmernosti Komisija opozarja na pravila, ki so se uporabljala za zadevno pomoč ob njeni dodelitvi velikim podjetjem:
- (184) V skladu s točko 95 smernic iz leta 2014 so morale države članice v primeru pomoči za naložbe, dodeljene velikim podjetjem v okviru priglasičenih shem pomoči, zagotoviti, da je bil znesek pomoči omejen na najnižji znesek na podlagi „pristopa neto dodatnih stroškov“.
- (185) V skladu s točko 97 smernic iz leta 2014 je morala država članica zagotoviti, da je znesek pomoči ustrezal neto dodatnim stroškom izvajanja naložbe na zadevnem območju v primerjavi s hipotetičnim scenarijem brez pomoči. V ta namen je bilo treba uporabiti metodo iz točke 96 navedenih smernic skupaj z največjimi dovoljenimi intenzivnostmi pomoči kot zgornjo mejo. Poleg tega znesek pomoči ni smel presežati najnižjega zneska, ki je bil potreben za zadostno donosnost projekta, npr. ni smel povzročiti povečanja njegove notranje stopnje donosa nad običajne stopnje donosa zadevnega podjetja pri drugih podobnih naložbenih projektih oziroma, če navedene stopnje niso bile na voljo, povečanja njegove notranje stopnje donosa, tako da je ta višja od stroškov kapitala celotnega podjetja, ki so običajni za zadevni sektor.
- (186) Poleg tega je bilo treba v skladu z zgoraj navedenimi pravili o sorazmernosti pomoči to merilo preveriti in potrditi, preden je bila pomoč dodeljena velikim podjetjem.
- (187) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, da je pomoč, ki je bila dodeljena velikim podjetjem, preden jo je odobrila Komisija, skladna s pristopom neto dodatnih stroškov v skladu s točkami 95 do 97 smernic iz leta 2014 ⁽⁴⁸⁾. V zvezi s tem je poudarila, da češki organi zaradi verjetnega neobstoja hipotetičnega scenarija (v tej fazi) dejansko niso mogli zagotoviti, da zneski pomoči ustrezajo neto dodatnim stroškom izvajanja naložbe na zadevnem območju v primerjavi s scenarijem brez pomoči.
- (188) Preiskava je potrdila, da velika podjetja skupaj z vlogo za pomoč niso predložila hipotetičnega scenarija. Češki organi zato niso imeli na voljo informacij, na podlagi katerih bi lahko preverili, ali je pomoč skladna s pristopom neto dodatnih stroškov v skladu s točkami 95 do 97 smernic iz leta 2014, in to potrdili. Komisija poudarja, da niti v točkah 95 do 97 smernic iz leta 2014 niti v nobeni drugi točki navedenih smernic ni določen alternativni način predstavitve pristopa neto dodatnih stroškov. Zato je potrjen predhodni dvom, da sorazmernost pomoči, dodeljene velikim podjetjem, ni bila preverjena.

⁽⁴⁸⁾ Glej uvodno izjavo 133 sklepa o začetku postopka.

- (189) Komisija zato meni, da pomoči, ki je bila velikim podjetjem dodeljena pred datumom priglasiitve shem pomoči SA.50787 in SA.50837, ni mogoče šteti za združljivo z notranjim trgov na podlagi odstopanja iz člena 107(3), točka (c), PDEU, ker navedena pomoč ni izpolnjevala pogojev glede obstoja spodbujevalnega učinka in sorazmernosti iz veljavnih določb smernic iz leta 2014.
- (190) Eden od upravičencev do pomoči (tj. družba Lužanská Zemědělská a.s.) v pripombah k sklepu o začetku postopka trdi, da kljub dejstvu, da je na obrazcu vloge za pomoč iz leta 2017 navedel svojo velikost, iz katere je razvidno, da je veliko podjetje, in da bi morali biti organi na podlagi spremnih dokumentov seznanjeni z njegovim statusom velikega podjetja, formalno gledano ob dodelitvi pomoči v letih 2016 in 2017 ni bil veliko podjetje, zato je bila dodeljena pomoč združljiva na podlagi Uredbe (EU) št. 702/2014 (uvodna izjava 107). Družba trdi, da je julija 2016 postala del družbe Agrofert (veliko podjetje), zato v skladu z besedilom člena 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 naslednji dve leti, tj. ko je zaprosila za pomoč septembra 2016 in nato septembra 2017, ni izgubila statusa MSP.
- (191) Komisija uvodoma navaja, da so trditve družbe Lužanská Zemědělská v nasprotju z njenimi vlogami za pomoč, vloženimi v letih 2016 in 2017, v katerih je bodisi izrecno navedla svojo velikost, iz katere je razvidno, da je veliko podjetje, bodisi bi morali biti organi z njenim statusom velikega podjetja seznanjeni vsaj na podlagi spremnih dokumentov. Že na tej podlagi naknadna sprememba položaja navedene družbe ni verodostojna ali sprejemljiva. Kot je trdila Češka, je bila pomoč velikim podjetjem dodeljena po pomoti (uvodna izjava 68), v svojem naknadnem pregledu pa družbe Lužanská Zemědělská a.s. ni štela za MSP ⁽⁴⁹⁾.

Komisija vsekakor dodaja, da razlaga člena 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014, kot jo predlaga družba Lužanská Zemědělská, ni v skladu z razlago opredelitve MSP s strani sodišč Unije, ki temelji na načelu *effet utile*. Komisija je svojo razlago člena 4(2) in opredelitve MSP pojasnila v sklepu o začetku postopka ⁽⁵⁰⁾ (kot je navedeno v uvodnih izjavah 54 do 60). Navedena utemeljitev je pravilna in je niti Češka niti nobena od tretjih strani ni izpodbijala.

- (192) Komisija je v sklepu o začetku postopka ⁽⁵¹⁾ ugotovila, da bi bilo v nasprotju z načelom *effet utile*, če bi se taka pomoč dodelila podjetjem, ki so presegla zaposlitveni prag ali najvišje finančne vrednosti zaradi trajne spremembe strukture, tj. zaradi spremembe lastništva po združitvi ali prevzemu. Zaradi take spremembe se trajno zvišajo zaposlitveni prag ali najvišje finančne vrednosti, zato te spremenljivke niso več odvisne od gospodarske uspešnosti družbe. Komisija meni, da v takem primeru gospodarska realnost kaže, da dano podjetje ni resnično MSP. Iz navedenega sledi, da čeprav ta specifični primer ni izrecno naveden v členu 4(2) opredelitve MSP iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014, tudi na podlagi sodne prakse sodišč Unije in načela *effet utile* tako podjetje po trajni spremembi lastništva ne bi smelo biti upravičeno do statusa MSP.
- (193) Če je podjetje po združitvi ali prevzemu zaradi trajne spremembe strukture ali lastništva preseglo ustrezne zgornje meje za MSP, je ustrezen trenutek za oceno čas transakcije (s katero podjetje trajno postane del večje strukture) in ne čas zaključka poslovnih knjig pravnega subjekta vložnika.
- (194) V skladu z navedeno razlago Komisija ugotavlja, da se družba Lužanská Zemědělská a.s. (ali katero koli drugo upravičeno podjetje) ne more sklicevati na člen 4(2) Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014, da bi upravičila svojo velikost kot MSP ob vložitvi vloge za pomoč v letih 2016 in 2017. Komisija namreč meni, da je družba Lužanská Zemědělská a.s. postala veliko podjetje v trenutku, ko je postala stalni del družbe Agrofert, in ne šele potem, ko je zaradi spremembe lastništva v dveh zaporednih obračunskih obdobjih presegla zaposlitveni prag ali najvišje finančne vrednosti iz člena 2 navedene priloge. Zato pomoč, dodeljena družbi Lužanská Zemědělská a.s. (ali kateremu koli drugemu upravičenemu velikemu podjetju) ni zajeta v skupinski izjemi na podlagi Uredbe (EU) št. 702/2014 (ker se člen 14 navedene uredbe uporablja samo za MSP in ker pomoči ni bilo mogoče šteti za *ad hoc* pomoč velikim podjetjem) (uvodne izjave 144, 147 in 148) ter je nezakonita in nezdružljiva.

⁽⁴⁹⁾ Glej uvodno izjavo 104 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵⁰⁾ Glej uvodno izjavo 108 do 113 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵¹⁾ Glej uvodno izjavo 112 sklepa o začetku postopka.

8. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (195) Komisija ugotavlja, da pomoč, dodeljena velikim podjetjem v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Ugotavlja tudi, da je Češka nezakonito izvajala shemi pomoči SA.50787 in SA.50837 z dodelitvijo pomoči velikim podjetjem pred priglasitvijo, s čimer je kršila člen 108(3) PDEU.
- (196) Poleg tega navedena analiza dokazuje, da take pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgovom.
- (197) Iz navedenega sledi, da je državna pomoč, ki jo je Češka dodelila velikim podjetjem v okviru shem SA.50787 in SA.50837 pred njuno priglasitvijo, nezakonita in nezdružljiva z notranjim trgovom.

9. VRAČILO

- (198) Komisija je v skladu s členom 108(2) PDEU in ustaljeno sodno prakso sodišč Unije pristojna za odločanje, ali mora zadevna država članica spremeniti ali odpraviti pomoč, za katero je Komisija ugotovila, da ni združljiva z notranjim trgovom ⁽⁵²⁾. Prav tako sodišča Unije dosledno navajajo, da je obveznost države članice, da odpravi pomoč, za katero Komisija meni, da ni združljiva z notranjim trgovom, namenjena ponovni vzpostavitvi prejšnjega stanja ⁽⁵³⁾.
- (199) V zvezi s tem so sodišča Unije odločila, da je ta cilj dosežen, ko prejemnik vrne zneske, ki so bili dodeljeni z nezakonito pomočjo, in se tako odpove prednosti, ki jo je imel v primerjavi s konkurenti na notranjem trgu, ter se znova vzpostavi stanje, kakršno je bilo pred plačilom pomoči ⁽⁵⁴⁾.
- (200) V skladu s sodno prakso člen 16(1) Uredbe (EU) 2015/1589 določa, da „[č]e se v primerih nezakonite pomoči sprejmejo negativni sklepi, Komisija odloči, da mora zadevna država članica sprejeti vse potrebne ukrepe, da upravičenec vrne pomoč (v nadaljnjem besedilu: sklep o vračilu). Komisija ne zahteva vračila pomoči, če bi bilo to v nasprotju s splošnim načelom prava Unije“.
- (201) Zato mora Češka od vseh upravičencev, ki so bili ob dodelitvi take pomoči velika podjetja, izterjati nezakonito in nezdružljivo pomoč (uvodni izjavi 195 in 196), razen če so bili izpolnjeni vsi pogoji iz Uredbe Komisije 1408/2013 ⁽⁵⁵⁾ ali je bilo uporabljeno splošno načelo prava EU, kot je bilo zatrjevano med uradno preiskavo. Vračilo pomoči zajema obdobje od datuma, ko je bila pomoč dana na voljo upravičencu, do datuma dejanskega vračila. Znesek, ki ga je treba vrniti, vključuje obresti do datuma dejanskega vračila.

Domnevna uporaba načela pravne varnosti EU v obravnavanem primeru

- (202) Češki organi so že opredelili sedem upravičenih velikih podjetij in začeli ustrezne postopke za izterjavo nezakonite pomoči, dodeljene v obdobju 2016–2017 v okviru ene ali obeh skupinsko izvzetih shem pomoči (uvodna izjava 69). Vendar trdijo, da postopkov izterjave iz razlogov, pojasnjenih v uvodnih izjavah 117 do 119 tega sklepa, ni bilo mogoče zaključiti z dejansko izterjavo pomoči od upravičencev. Z opiranjem na sodbe nacionalnega sodišča in nacionalno zakonodajo, veljavno ob začetku postopkov izterjave, zlasti na člen 15(3), točka (c), zakona št. 218/2000 zb. o proračunskih pravilih, se sklicujejo na načelo pravne varnosti.

⁽⁵²⁾ Sodba z dne 12. julija 1973, Komisija/Nemčija, C-70/72, EU:C:1973:87, točka 13.

⁽⁵³⁾ Sodba z dne 21. marca 1990, Belgija/Komisija, C-142/87, EU:C:1990:125, točka 66.

⁽⁵⁴⁾ Sodba z dne 17. junija 1999, Belgija/Komisija, C-75/97, EU:C:1999:311, točki 64 in 65.

⁽⁵⁵⁾ Uredba Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči de minimis v kmetijskem sektorju (UL L 352, 24.12.2013, str. 9);

- (203) Komisija meni, da je bil člen 15(3), točka (c), zakona št. 218/2000 zb. o proračunskih pravilih, kot je veljal ob začetku postopkov izterjave, v nasprotju z veljavnimi pravili EU o vračilu nezakonite pomoči, kot je navedeno v številnih sodbah sodišč Unije, ponazorjenih v nadaljevanju.
- (204) Iz sodne prakse sodišč Unije izhaja, da če je bila pomoč dodeljena na podlagi uredbe o skupinskih izjemah, čeprav pogoji, določeni za upravičenost do izjeme v skladu z navedeno uredbo, niso bili izpolnjeni, dodelitev zadevne pomoči pomeni kršitev obveznosti priglasitve in jo je zato treba šteti za nezakonito ⁽⁵⁶⁾. Za državno pomoč, ki ni zajeta v uredbi o skupinskih izjemah, še naprej velja obveznost priglasitve iz člena 108(3) PDEU ⁽⁵⁷⁾.
- (205) V skladu s sodno prakso je treba člen 108(3) PDEU razlagati tako, da se z navedeno določbo od nacionalnega organa zahteva, da na lastno pobudo izterja pomoč, ki jo je dodelil na podlagi uredbe o skupinskih izjemah, če pozneje ugotovi, da pogoji, ki so določeni z navedeno uredbo, niso bili izpolnjeni ⁽⁵⁸⁾.
- (206) Če nacionalni organ ugotovi, da pomoč, ki jo je dodelil na podlagi uredbe o skupinskih izjemah, ne izpolnjuje pogojev, določenih za upravičenost do izjeme iz navedene uredbe, mora sprejeti ukrepe, ki so primerni za odpravo nezakonitosti izvrševanja pomoči, da prejemniki ne bi še naprej prosto razpolagali s to pomočjo v obdobju, ki preostane do sprejetja odločbe Komisije, vključno z izterjavo nezakonito dodeljene pomoči na lastno pobudo ⁽⁵⁹⁾.
- (207) Poleg tega Komisija opozarja na načelo primarnosti prava EU, vzpostavljeno s sodno prakso sodišč Unije ⁽⁶⁰⁾, v skladu s katerim v primeru nasprotja med vidikom prava EU in nacionalnega prava prevlada pravo EU. V skladu z navedenim načelom morajo nacionalna sodišča zagotoviti polni učinek določb prava EU, po potrebi tudi tako, da (po uradni dolžnosti) zavrnejo uporabo katere koli nasprotujoče določbe nacionalne zakonodaje.
- (208) V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča morajo upravni organi in nacionalna sodišča, ki so k temu pozvani, v okviru svojih pristojnosti, zagotoviti polni učinek določbe prava EU, ki ima neposredni zavezujoči učinek na organe držav članic ⁽⁶¹⁾.
- (209) Komisija poleg tega poudarja, da morajo nacionalna sodišča upoštevati pravni položaj, ki izhaja iz postopkov, ki potekajo pred Komisijo, tudi če je začasen ⁽⁶²⁾. To pomeni, da morajo med postopkom preiskave izpeljati pravne posledice iz samega sklepa o začetku postopka in sprejeti vse ustrezne ukrepe za odpravo morebitne kršitve obveznosti mirovanja.
- (210) Komisija opozarja tudi na sodno prakso sodišč Unije, ki se sklicujejo na obveznost nacionalnega organa, pri katerem je bila vložena vloga za pomoč, ki bi lahko bila zajeta z uredbo o skupinskih izjemah, da ob upoštevanju elementov, ki so mu bili predloženi, skrbno prouči, ali pomoč, za katero je bil zaprosen, izpolnjuje vse upoštevne pogoje, določene z navedeno uredbo, in vlogo zavrne, če kateri od navedenih pogojev ni izpolnjen ⁽⁶³⁾.

⁽⁵⁶⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 87.

⁽⁵⁷⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 86.

⁽⁵⁸⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 95.

⁽⁵⁹⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točki 92 in 89.

⁽⁶⁰⁾ Sodba z dne 5. februarja 1963, Van Gend en Loos/Administratie der Belastingen, C-26/62, EU:C:1963:1; sodba z dne 15. julija 1964, Costa/ E.N.E.L., C-6/64, EU:C:1964:51; sodba z dne 9. marca 1978, Amministrazione delle finanze dello Stato/Simmenthal, C-106/77, EU:C:1978:49.

⁽⁶¹⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar AS, C-349/17, EU:C:2019:172, točki 90 in 91, in sodba z dne 14. septembra 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C-628/15, EU:C:2017:687, točka 54.

⁽⁶²⁾ Sodba z dne 21. novembra 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, EU:C:2013:755, točka 38.

⁽⁶³⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 93.

- (211) Komisija meni, da člen 15(3), točka (c), zakona št. 218/2000 zb., kot je veljal ob začetku postopkov izterjave in ga je v tem primeru uporabilo nacionalno sodišče, ovira učinkovito izvajanje pravil EU o vračilu nezakonite in nezdržljive pomoči, ker je izrecno izključeval možnost učinkovite izterjave že izplačane pomoči, če je bil razlog za izterjavo ta, da je bila s sklepom o dodelitvi kršena zakonodaja EU ⁽⁶⁴⁾.
- (212) Iz ustaljene sodne prakse sodišč Unije izhaja, da načeli primarnosti in učinkovitosti prava Unije pomenita, da se države članice in upravičenci do pomoči ne morejo sklicevati na načelo pravne varnosti, da bi omejili vračilo v primeru nasprotja med nacionalnim pravom in pravom Evropske unije. V takem primeru prevlada pravo Evropske unije, nacionalna pravila pa se ne smejo uporabljati ali se morajo razlagati tako, da se ohrani učinkovitost prava Evropske unije ⁽⁶⁵⁾.

Domnevni obstoj legitimnih pričakovanj tretjih strani

- (213) Upravičena velika podjetja so v pripombah k sklepu o začetku postopka, ki so jih predložila Komisiji, trdila, da so sklepi čeških organov o dodelitvi ustvarili legitimna pričakovanja glede združljivosti pomoči. Navedla so več dejavnikov, ki po njihovem mnenju dokazujejo, da so lahko upravičeno pričakovala, da je pomoč, ki jim je bila dodeljena, izpolnjevala vse veljavne pogoje. Večina tretjih strani je trdila, da so bili češki organi ob dodelitvi pomoči v celoti seznanjeni z njihovim statusom velikega podjetja ter da je bila pomoč sorazmerna in je imela spodbujevalni učinek kljub neobstoju hipotetičnega scenarija. Po navedbah tretjih strani so češki organi večkrat preverili, ali so bili pogoji za dodelitev pomoči izpolnjeni, in niso opozorili na pomanjkljivosti (preden je bilo z naknadnim preverjanjem ugotovljeno, da te tretje strani niso MSP in so zato pomoč prejele neupravičeno (uvodne izjave 78 do 110)).
- (214) Komisija opozarja, da lahko v skladu z ustaljeno sodno prakso ⁽⁶⁶⁾ pravico do varstva legitimnih pričakovanj uveljavlja vsak posameznik, ki se znajde v položaju, v katerem je dokazano, da je uprava EU ustvarila upravičena pričakovanja glede dodeljene pomoči. Vendar se na kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj ne more sklicevati oseba, ki ji uprava ni dala natančnih zagotovil. Dodelitev državne pomoči ne more ustvariti legitimnih pričakovanj tretjih strani, da je taka pomoč ustrezna, če je bila dodeljena v nasprotju s členom 108(3) PDEU ⁽⁶⁷⁾.
- (215) Komisija ugotavlja, da se trditev o legitimnih pričakovanjih tretjih strani v tem primeru nanaša izključno in izrecno na odločitve nacionalnih organov.
- (216) Komisija v zvezi s tem opozarja, da za nacionalni organ, ki dodeli pomoč na podlagi uredbe o skupinskih izjemah, ni mogoče šteti, da mu je podeljena pristojnost za sprejetje dokončne odločbe, s katero se ugotovi, da ne obstaja obveznost, da se pomoč, za katero je bilo zaproseno, priglasijo Komisiji v skladu s členom 108(3) PDEU ⁽⁶⁸⁾.
- (217) Če nacionalni organ dodeli pomoč ob napačni uporabi uredbe o skupinskih izjemah, to pomeni kršitev določb navedene uredbe in člena 108(3) PDEU ⁽⁶⁹⁾. Enaka ugotovitev glede nezakonite pomoči, ki pomeni kršitev člena 108(3) PDEU, sledi tudi v obravnavanem primeru, če se za pomoč velikim podjetjem oceni, da je bila dodeljena pred priglasitvijo shem SA.50787 in SA.50837.

⁽⁶⁴⁾ Člen 15(3), točka (c), zakona št. 218/2000 zb., kot je veljal do 31. decembra 2021.

⁽⁶⁵⁾ Sodba z dne 5. oktobra 2006, Komisija/Francija („Scott“), C-232/05, EU:C:2006:651, točke 50 do 53.

⁽⁶⁶⁾ Sodba z dne 20. septembra 1990, Evropska komisija/Nemčija, C-5/89, ECLI:EU:C:1990:320, točki 13 in 14.

⁽⁶⁷⁾ Glej npr. sodbo z dne 1. julija 2010, Italijanska republika/Evropska komisija, T-53/08, EU:T:2010:267; sodbo z dne 11. novembra 2004, P Demesa in Territorio Histórico de Álava/Komisija, združeni zadevi C-183/02 P in C-187/02, EU:C:2004:701, ter sodbo z dne 13. septembra 2010, Helenska republika in drugi/Evropska komisija, združene zadeve T-415/05, T-416/05 in T-423/05, EU:T:2010:386.

⁽⁶⁸⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 101.

⁽⁶⁹⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 103.

- (218) Iz navedenega sledi, da v takem primeru dodelitev pomoči s strani nacionalnega organa pri prejemniku te pomoči ne more ustvariti legitimnega pričakovanja glede zakonitosti te pomoči ⁽⁷⁰⁾.
- (219) Poleg tega morajo zadevne tretje strani izkazati zahtevano skrbnost in preudarnost ter se prepričati, da se upoštevajo pravila prava EU ⁽⁷¹⁾. Sodišče je potrdilo, da bi moral biti skrben gospodarski subjekt navadno sposoben ugotoviti, ali se je ravno v skladu s postopkom iz člena 108 PDEU ⁽⁷²⁾. V obravnavanem primeru upravičena velika podjetja niso upoštevala zlasti tega, da se je nacionalna pravna podlaga sklicevala na člen 14 Uredbe (EU) št. 702/2014, ki se uporablja samo za MSP (uvodna izjava 115).
- (220) Komisija ob upoštevanju navedene utemeljitve meni, da so trditve tretjih strani, da so bila kršena njihova legitimna pričakovanja, neutemeljene. Hkrati se ni mogoče na morebitna zagotovila nacionalnih organov tretjim stranem sklicevati kot na oviro za izterjavo nezakonite in nezdružljive pomoči.
- (221) Glede na zgoraj navedeno se prejemniki ne morejo sklicevati na splošna načela prava EU, kot so legitimna pričakovanja in pravna varnost, da bi preprečili vračilo nezdružljive pomoči, ki jim je bila nezakonito dodeljena. Zato Komisija meni, da nič ne preprečuje uporabe člena 16(1) Uredbe (EU) 2015/1589. Nobeno splošno načelo prava Unije ne nasprotuje vračilu nezakonite in nezdružljive pomoči, ugotovljene v okviru tega sklepa.
- (222) Komisija zato ugotavlja, da za češke organe velja obveznost, da sprejmejo vse ustrezne ukrepe za izterjavo pomoči, ki je bila že izplačana velikim podjetjem, da se ponovno vzpostavi gospodarski položaj, v katerem bi bili upravičenci brez dodelitve nezakonite in nezdružljive pomoči.
- (223) Češki organi morajo izterjati zneske pomoči, navedene v vsakem sklepu o dodelitvi pomoči upravičencu ⁽⁷³⁾, ki je bil ob dodelitvi pomoči veliko podjetje v smislu opredelitve iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014, skupaj z obrestmi za vračilo. Obresti je treba izračunati od datuma, ko je bila zadevna pomoč dana na voljo upravičencu, do njenega dejanskega vračila v skladu s poglavjem V Uredbe Komisije (ES) št. 794/2004 ⁽⁷⁴⁾, kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2015/2282 ⁽⁷⁵⁾.
- (224) Kar zadeva upravičence, na katere se nanaša vračilo, so bili nekateri že opredeljeni, ni pa mogoče izključiti, da bodo prizadeti tudi drugi upravičenci. Zato Komisija poziva češke organe, naj izvedejo ta sklep ter nezakonito in nezdružljivo pomoč izterjajo od vseh upravičencev, ki ob dodelitvi pomoči niso izpolnjevali pogojev za opredelitev MSP iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 702/2014 –

⁽⁷⁰⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 106.

⁽⁷¹⁾ Glej sodbo z dne 13. junija 2000, EPAC/Komisija, združeni zadevi T-204/97 in T-270/97, EU:T:2000:148.

⁽⁷²⁾ Sodba z dne 5. marca 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, točka 98.

⁽⁷³⁾ Češki organi so v sklepih o vračilu navedli spodaj navedene zneske pomoči, ki jih je treba vrniti. Komisija opozarja, da bo treba v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2015/1589 te zneske pomoči ponovno izračunati tako, da bodo vključevali obresti, plačljive od datuma, ko je bila nezakonita pomoč na voljo upravičencu, do datuma njenega vračila.

POMONA Těšetice: 1 400 000 CZK (60 000 EUR)

ÚSOVSKO EKO: 1 000 000 CZK (43 000 EUR)

ÚSOVSKO AGRO: 4 700 000 CZK (200 400 EUR)

SADY CZ: 2 100 000 CZK (80 200 EUR)

RBQ SADY: 11 331 000 CZK (483 000 EUR)

M+A+J: 260 000 CZK (11 000 EUR)

Lužanská zemědělská: 2 830 000 CZK (120 600 EUR)

⁽⁷⁴⁾ Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 140, 30.4.2004, str. 1).

⁽⁷⁵⁾ Uredba Komisije (EU) 2015/2282 z dne 27. novembra 2015 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 kar zadeva obrazce za priglasitev državne pomoči in informativne liste (UL L 325, 10.12.2015, str. 1).

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Ukrepi v korist upravičenih velikih podjetij, dejavnih v primarni kmetijski proizvodnji, za prestrukturiranje sadovnjakov in postavitev kapljičnega namakanja v sadovnjakih, hmeljiščih, vinogradih in drevesnicah, ki jih je Češka nezakonito izvedla pred sporočitvijo Sklepa C(2021) 41 final, pomenijo kršitev člena 108(3) PDEU in državno pomoč v obliki dveh shem.

Člen 2

Državna pomoč iz člena 1, ki jo je Češka nezakonito izvajala v nasprotju s členom 108(3) PDEU, ni združljiva z notranjim trgom.

Člen 3

1. Češka nezdružljivo pomoč iz člena 1 izterja od upravičenih velikih podjetij.
2. Zneskom, ki jih je treba izterjati, se prištejejo obresti od datuma, ko so bili dani na voljo upravičenim velikim podjetjem, do datuma dejanskega vračila.
3. Obresti se izračunajo z obrestnoobrestnim računom v skladu s poglavjem V Uredbe (ES) št. 794/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 271/2008 ⁽⁷⁶⁾.

Člen 4

1. Izterjava pomoči iz člena 1 se izvede takoj in učinkovito ⁽⁷⁷⁾.
2. Češka zagotovi, da se ta sklep izvede v štirih mesecih od datuma uradnega obvestila o tem sklepu.

Člen 5

1. Češka v štirih mesecih po uradnem obvestilu o tem sklepu Komisiji predloži naslednje informacije:
 - popoln seznam upravičenih velikih podjetij, ki so prejela pomoč v okviru obeh shem iz člena 1,
 - skupni znesek (glavnica pomoči in obresti za vračilo), ki ga je treba izterjati od upravičenih velikih podjetij,
 - podroben opis že sprejetih in načrtovanih ukrepov za uskladitev s tem sklepom,
 - dokumente, ki dokazujejo, da je bilo upravičenim velikim podjetjem odrejeno vračilo pomoči.
2. Češka redno obvešča Komisijo o napredku glede nacionalnih ukrepov, sprejetih za izvajanje tega sklepa, dokler se izterjava pomoči iz člena 1 ne izvede v celoti. Na zahtevo Komisije takoj predloži informacije o že sprejetih in načrtovanih ukrepih za uskladitev s tem sklepom. Predloži tudi podrobne podatke o zneskih pomoči in obrestih za vračilo, ki jih je že izterjala od upravičenih velikih podjetij.

⁽⁷⁶⁾ Uredba Komisije (ES) št. 271/2008 z dne 30. januarja 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 794/2004 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 82, 25.3.2008, str. 1).

⁽⁷⁷⁾ Člen 16(3) Uredbe (EU) 2015/1589.

Člen 6

Ta sklep je naslovljen na Češko.

V Bruslju, 5. aprila 2024

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
izvršna podpredsednica
